

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№12
2025

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 3054 sahifa,
2-dekabr, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalarini tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Yangi O'zbekiston sharoitida ayollar ijtimoiy faolligini oshirishda psixologik motivatsiya va o'z-o'zini rivojlantirish strategiyalari	26
<i>Xuseynova Abira Amanovna</i>	
Pragmalinguodidactic Principles in Teaching English for Philologist Students and their Application in Intercultural Communication.....	31
<i>Arzieva Bibi-Sanem Aynazarovna</i>	
Metakognitiv ko'nikmalarni rivojlantirishga qaratilgan biologiya o'quv materiallarini loyihalash, joriy etish va samaradorligini baholash.....	35
<i>Abdurasulova Gulrux Habibullayevna</i>	
Oligofreniya holatida neyropsixologik tashxislar qo'llanilishining umumiy masalalari	40
<i>Akramov Dostonbek Ikromjon o'g'li, Xojaliyeva Sarvinoz Elyorjon qizi</i>	
Oliy ta'lim muassasalari talabalarida kreativ kompetensiyani rivojlantirish pedagogik muammo sifatida ...	44
<i>Asatova Dildora Aslamovna</i>	
Ingliz tili o'qish ko'nikmalarini takomillashtirishda autentik manbalarning roli.....	49
<i>Bekmuratova Nargiza Arislanbayevna</i>	
Insuldan keyingi nutqni tiklashda logopedik rehabilitatsiya va nevrologik muolajalar integratsiyasi	52
<i>Boltaboyeva Xurshida Sharofiddinovna</i>	
The Concept of Symbols in Linguoculturology	56
<i>Hamraqulova Gulandom Sodiq qizi</i>	
Buyuk ipak yo'li xalqlari o'rtasidagi pedagogik va madaniy aloqalarning vujudga kelishi.....	59
<i>Mirxaliyeva Nargiza Akbarovna</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarni bolalarni nutqini o'stirishga bo'lgan kasbiy-pedagogik tayyorgarligini o'stirish	63
<i>Mitaliboyeva Dildora</i>	
Koxlear implantli bolalarning eshituv–nutqiy faolligini oshirishda differensial yondashuv asosida korreksion-pedagogik ish	66
<i>Nartayeva Shahnoza Yulchibayevna</i>	
Fasilitatsion yondashuv asosida kichik maktabgacha yoshdagi bolalarda adaptiv ko'nikmalarni rivojlantirishning psixologik-pedagogik mexanizmlari.....	71
<i>Normatova Nilufar Komilovna</i>	
Boshlang'ich sinflarda disgrafiyasi bo'lgan o'quvchilarda yozish kompetensiyalarini shakllantirishning ilmiy-nazariy asoslari (XIX–XXI asrlarda).....	76
<i>Qaxxorova Saidaxon, Mamarajabova Zulfiya</i>	
Raqamli texnologiyalar va onlayn platformalar orqali olimpiya ta'limini rivojlantirish: yoshlar orasida axloqiy va jismoniy madaniyatni oshirish	80
<i>Qodirov Jurabek Mamatsimonovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida sun'iy intellekt bilim va savodxonligini rivojlantiradigan innovatsion jismoniy-interaktiv o'yinlar: pedagogik model.....	83
<i>Quvonova Nodirabegim Shavkat qizi</i>	
“Sab'ai sayyor” asarida qo'llangan onomastik birliklar haqida mulohazalar	87
<i>Gadayev Oybek Yaxshiboyevich, Ravshanova Sharbatoy Rahmatilla qizi</i>	
Ijtimoiy tarmoq shifokorlarining masofaviy konsultatsiyalari shaxs psixikasi va salomatligiga ta'siri.....	91
<i>Askarova Nargiza Abdivaliyevna, Ravshanova Zarnigor Daminovna</i>	
Talabalar ilmiy dunyoqarashini rivojlantirishda innovatsion ta'lim texnologiyalari va interfaol metodlardan foydalanish.....	95
<i>Satvoldiyev Faxriddin Akbarali o'g'li</i>	
Innovatsion ta'lim texnologiyalari orqali pedagoglarning kreativligini rivojlantirish	99
<i>Saydullayeva Gulasal Umidjon qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalar motorikasini rivojlantirishning standart modeli	102
<i>Sirojiddinova Xamidaxon Xasanboy qizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning shaxslararo munosabat kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	106
<i>Turg'unova Gulnoza Muhammadjonovna, Xodjiyeva Mahliyo</i>	
Shaxsdagi mehnat motivatsiyasi samaradorligini ta'minlashga xizmat qiluvchi korrelyatsion bog'liqliklar tahlili	109
<i>Xusanov Samariddin Maxmadaminovich</i>	
Auditoriyadan tashqari musiqiy mashg'ulotlarni art-terapiya yordamida tashkil etish asoslari	112
<i>Yarashev Jo'rabek To'rayevich</i>	
Формирование творческого мышления школьников на уроках музыки	117
<i>Габдульманова Ильнура Минисламовна</i>	

Теоретико-методологические основы коллаборативного обучения, кооперативных подходов и интерактивных педагогических методов	119
Жураева Мафтуна Бахтиёр кизи	
Педагогическое колесо как инструмент формирования цифровой компетентности будущих педагогов дошкольного образования.....	124
Урзова М. Б., Усманова У. Б.	
Особенности гражданского воспитания обучающихся в системе “школа–махалля” в Узбекистане ..	130
Хайдаров Шавкат Шамсиддин угли	
Педагогические условия формирования языковой грамотности у учащихся с тяжелыми нарушениями речи.....	135
Юсупова Зулайхо Бахром кизи	
Valeologik tarbiyada o'yin texnologiyalarining ahamiyati.....	139
Berkinova Charos Islomovna	
O'quvchilarda faol fuqarolik kompetensiyasi tushunchasi, mazmuni va shakllanishi	142
Buvorayeva Gulruh Shoikrom qizi	
Boshlang'ich ta'limda STEAM yondashuvi asosida o'qitishning didaktik imkoniyatlari	145
Cho'tboyeva Munisxon Eshpo'lat qizi	
Tabiatga muhabbat: maktabgacha ta'limda milliy qadriyatlar va o'yinlar orqali ekologik tarbiya	150
Ergasheva Umriniso Komilovna	
Zamonaviy ta'lim – talabalar ijtimoiy intellektini shakllantirish omilidir.....	153
Ermatova Gulnoz Pirimovna	
O'zbekistonning eng yangi tarixi fanini o'qitishda pedagogik texnologiyaning o'rni	156
Gazibekova Feruza Hakimovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining raqamli texnologiyalar muhitida tanqidiy va mustaqil fikrlashini rivojlantirish metodikasi	159
Haydarova Feruza Haydar qizi	
Talabalarda ma'naviy-axloqiy fazilatlar va sifatlarini shakllantirish mexanizmi.....	162
Jumanazarova Dilnoza Umurzaqovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning kasbga bo'lgan qiziqishlarini shakllantirishda interfaol metodlarni qo'llash texnologiyasi	165
Jumayeva Malika Aliyevna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarda kasbiy-nutq madaniyatini rivojlantirish.....	168
Lutfetdinova Ra'no Xusnetdinovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda matematik rivojlanishga zamonaviy yondashuvlar va jahon tajribalari ..	172
Masharipova Barno Erkin qizi, Adilbayeva Dilnoza Adilbay qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida til o'yinlari texnologiyalarining nazariy asoslari	175
Masharipova Dilfuza Muxammadjon qizi	
Maktabgacha ta'lim tarbiyachisi pedagogik faoliyatining o'ziga xosligi	178
Muhammadiyeva Feruza Turakulovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini og'zaki va yozma nutqini rivojlantirishda aksiologik yondashuvdan foydalanish metodikasi	181
Muhiddinova Munira Xayrullayevna	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida matematika fanini o'qitishda raqamli transformatsiya vositalaridan foydalanishning metodik paradigmasi	184
Narzullayeva Sevara Omonovna	
O'qituvchining muloqot madaniyatini shakllantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	187
Nizamova Nodira Paxritdinovna	
Integrativ yondashuv asosida o'quvchilarning nutqiy kompetentligini rivojlantirishning mazmuniy izohlanishi	191
Oysha Qurbonova, Nodira Abduraimova	
Boshlang'ich ta'limda Finlandiya tajribasi	195
Nodira Sherboyeva	
Kutubxonachi kutubxona-axborot xizmati jarayonining yetakchi ishtirokchisi sifatida	198
O'ktam Nosirov	
Pedagogik ta'lim transformatsiyasida talabalarning tadqiqotchilik kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyasi.....	204
Rustamova Shoxista Omonjonovna	
Globalashuv sharoitida axborot-psixologik xavfsizlikni shakllantirish masalalari.....	208
Raxmatjonov Shoxjahan Dilshodbek o'g'li	
Talabalarga ingliz tilini o'qitishning zamonaviy innovatsion texnologiyalari	212
Sa'dullayeva Rushana	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish	215
Saidova Dilbar Erkinovna	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Pedagog xodimlarda tolerantlik namoyon bo'lishining determinantlari.....218 Sattorova Maxliyo Dilmurod qizi Kreativ metodlar orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda kreativ tafakkur va fikrlashni rivojlantirish223 Sultonboyeva Baxriniso Ilhomjon qizi Artpedagogika texnologiyalaridan foydalanib maktabgacha yoshdagi bolalarda dialogik nutqni rivojlantirish metodikasi226 Xolmatova Fotima Baxtiyor qizi Boshlang'ich ta'limda yashil kompetensiyalarni shakllantirish yo'nalishlari229 Yaqubova Shoira Tog'aymuratovna Emotsional intellektni rivojlantirishning nazariy asoslari.....233 Yarmatov Raxmboy Baxramovich Boshlang'ich ta'limda o'quv veb-saytlari orqali til kompetentligini rivojlantirish239 Zokirova Sohiba Muxtoraliyevna, Muxammadjonova Diyorabonu Muzaffarjon qizi Языковые изменения в русском языке XXI века: исследование новых слов, сленга, интернет-коммуникации, влияния англицизмов и глобализации на современный русский язык242 Марупова Дилфуза Давроновна Oliy ta'limda talabalarining ilmiy-tadqiqot faoliyatining maqsad va vazifalari247 F. R. Xosilova Boshlang'ich ta'lim texnologiya darslarida o'quvchilarni tabiiy materiallar bilan ishlashga o'rgatish251 Kambarov Nodirjon Sattarovich, Nasirjanova Feruzaxon Alixon qizi Boshlang'ich ta'limda STEAM yondashuvining qo'llanilishi va uning samaradorligi.....256 Abdulazizova Yulduz Abdujabbor qizi Tabiiy fanlarni o'qitishda STEAM yondashuvi asosida kreativlikni rivojlantirish metodikasi259 Abdullayeva Dilrabo Fayzulla qizi Umumta'lim maktablarida o'quvchilarda shaxs ma'naviy qiyofasini shakllantirishning zamonaviy pedagogik texnologiyalari.....262 Aliyeva Zuxra Tursunboyevna Yosh avlodni madaniy-tarixiy yondashuv asosida tarbiyalashda madaniy-ma'rifiy muassasalarning o'rni..265 Aripov Shokirjon Olimovich Ta'limda yangi texnologiya: 4K modeli va uni amalga oshirish yo'llari.....268 Avliyoqulova Nasiba Choriyevna Badiiy-tarixiy materiallarni ta'lim jarayoniga integratsiyalashning metodologik asoslari.....272 Baratov Baxtiyorjon Qodirovich Bolaning maktabgacha ta'lim tashkilotiga moslashishida o'yinning roli.....275 Barno Masharipova Erkin qizi, Zuhrobova Mahliyo Abdulatif qizi Boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida integrativ yondashuvdan foydalanish texnologiyasi278 Ernazarova Laylo Abdusaitovna, Saidahmadova Gulrux Farrux qizi Bo'lajak tarbiyachilarda metarefleksiv fikrlashni rivojlantirishning psixologik-pedagogik asoslari284 Ismailova Nilufar Isroildjanovna Semantic and Cross-Cultural Features of Food-Based Idioms in Karakalpak and English Languages.....289 Jiemuratova Gulistan Koshkinbaevna Filolog talabalarida mustaqil fikrlash va qaror qabul qilishni rivojlantirishda metakognitiv yondashuvlarning didaktik mexanizmlari.....292 Jo'rayeva Dilnoza Ro'zimat qizi Rivojlantiruvchi sohalar kompetensiyalariga integratsion yondashuv asosida maktabgacha yoshdagi bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalash texnologiyasini rivojlantirish296 Jo'rayeva Zilola Sayfiddin qizi Psixologlar kasbiy komponentlarini rivojlantirishda matematik usullardan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari.....302 Kuziyeva Dilmura Dilmurotovna O'zbekiston metodik maktabida sotsiologik kompetensiyani shakllantirish bo'yicha olib borilgan ilmiy tadqiqotlar tahlili306 Madaminova Gulzira Gulamkadirovna Maxsus pedagogika fanlarini o'qitishning nazariy-metodik asoslari313 Maqsudova Nodira Alijonovna Maktabgacha yoshdagi bolalarda metakognitiv ko'nikmalarni rivojlantirishda ertakterapiya texnologiyalaridan foydalanish metodikasi317 Muxiddinova Dilfuza Sherdor qizi Nutq madaniyatini shakllantirishda o'qituvchi nutqining roli.....320 N. Q. Olimova Boshlang'ich ta'lim jarayonida matematika fanini o'qitishda raqamli transformatsiya vositalaridan foydalanishning metodik paradigmasi323 Narzullayeva Sevara Omonovna O'quvchilarda ekologik madaniyatni shakllantirish metodikasi326 Normirzayeva Maftunaxon Ilyosjon qizi
-------------------------------	--

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tadqiqot faoliyatini rivojlantirishda intensiv ta'lim texnologiyalarining metodik asoslari.....	329
Oллоқуллова Фарзона Умедиллаевна	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi giperaktiv bolalar bilan ishlashda pedagogik kompetentligini oshirish metodikasi.....	332
Raimqulova Sojida Abdusaid qizi	
Talabalarning tadqiqotchilik kompetensiyalarini shakllantirishning nazariy asoslari.....	335
Rustamova Shoxista Omonjonovna	
Inklyuziv ta'limni tashkil etishning xorijiy pedagogik amaliyotdagi modellari.....	339
Sultonova Zarina Uchqun qizi	
Xalq pedagogikasida ertaklarning tarbiyaviy va ma'naviy-ma'rifiy ahamiyati: ma'naviy begonlashuvga qarshi tarbiyaviy omil sifatida.....	343
To'xtasinova Farida Davlatali qizi	
B1 darajadagi talabalar uchun xorijiy tilni o'qitishda audiovizual texnologiyalar yordamida ta'lim samaradorligini oshirishning metodik asoslari.....	347
Toshpulatova Shaxsanam Xolmurodovna	
Kontekstli ta'lim va uning boshlang'ich ta'lim matematikasidagi ahamiyati haqida.....	350
Umarova Nigora Alisherovna	
Oiladagi psixologik muhitning o'spirinlarda to'liqsizlik kompleksi shakllanishiga ta'siri.....	353
Xalmuratova Dilorom Abdikarimovna	
Ta'limda faktcheking: misinformatsiya va dizinformatsiyaga qarshi kurashishning pedagogik asoslari.....	356
Xidirova Maftuna Ilhom qizi	
Maktab o'quvchilarini falsafiy va dunyoqarashga tayyorlash omillari.....	362
Xo'shboqova Farida Komiljon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida nutq faoliyatini rivojlantirishning lingokognitiv asoslari.....	370
Xusanova Gulruksor To'liqin qizi, Aliyeva Muhlis Baxodir qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqiy kompetensiyasini oshirish.....	374
Zokirnova Sohixon Muxtaraliyevna, Erkinova Nazokatxon Anvarjon qizi	
Эффективность занятий кроссфитом в повышении уровня общей физической подготовленности слушателей института повышения квалификации МВД Республики Узбекистан.....	377
Албеков Шокир Адилбекович	
Роль торговых и кочевых маршрутов в формировании лингвокультурных заимствований между Хорезмом и Южной Сибирью.....	381
Сатымова Светлана Сатымовна	
Использование искусственного интеллекта в обучении русскому языку как иностранному: проблемы и решения.....	385
Ташева Дилором Салимовна	
Проблемы использования коммуникативного метода в преподавании русского языка студентам.....	389
Тоджибоева Наргиза Джумабоевна	
Maktab-oila-mahalla hamkorligining qizlar ijtimoiy faolligini oshirishga ta'siri.....	393
Abdurazoqova Marg'uba Muhammad qizi	
Ta'lim tizimida musiqiy madaniyatni takomillashtirishning metodologik imkoniyatlari.....	397
Asqarova Xurshida A'zamjon qizi	
Maktab biologiya kursini o'qitishda dars va darsdan tashqari mashg'ulotlarning o'zaro bog'liqligi asosida metodologik savodxonlikni shakllantirish.....	404
Azimov Bekjon Ibrohimjon o'g'li	
Oliy ta'lim tizimida iqtidorli talabalar bilan ishlash samaradorligini ta'minlash usullari.....	407
Delov To'liqin Erkinovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarni badiiy asarlarni janriy xususiyatlariga ko'ra izohli o'qishga o'rgatish.....	410
Gulmira Abdullayeva	
O'zbekiston bokschilarining dunyo reytingida yetakchi o'rinlarni egallashining asosiy omillari.....	413
Insapov Ismoil Tuychaliyevich	
Improving Learners' Engagement Through Game-Based Techniques in Language Education.....	416
Ismailova Ma'rifat Bakhrambek kizi	
STEAM yondashuvi boshlang'ich ta'limda ijodiy fikrlashni rivojlantirishning zamonaviy kaliti sifatida.....	421
Jo'rayeva Nasiba Komil qizi	
O'quvchilarni milliy qadriyatlar asosida tarbiyalashning ijtimoiylashuvi.....	426
Jo'rayeva Sayyora Vahobjon qizi	
O'smirlarda xarakter aksentuatsiyasining o'ziga bo'lgan ishonch rivojlanishiga ta'sirining psixologik xususiyatlari.....	429
Jurayev Xaydarjon Odilboyevich	
O'spirinlarda agressiv xulqqa ta'sir qiluvchi omillar.....	433
Konratbayeva Ayjamal Bazarbayevna	
Rus va o'zbek tillarida chorvachilik terminlarining qiyosiy tahlili.....	436
Kurbanova Guzal Abduraximovna	

Texnologiya darslarida murakkab mexanizmlarni o'qitishning zamonaviy usullari	441
Mamadaliyev Furqat Xolmamatovich	
Umumta'lim maktab o'qituvchilarining sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish madaniyatini shakllantirish usullari	446
Mamatova Fazilat Ixtiyorovna, Xolmirzayeva Zebo Ravshan qizi	
Nutqda badiiy tasviriy vositalardan foydalanish yo'llari.....	450
Murodova Farangis G'anisherovna	
Kichik yoshdagi o'quvchilarning yozma savodxonligini oshirish yo'llari.....	454
N. Abduvaliyeva, M. Odinajonova	
Kichik maktab yoshidagi nutqida nuqsoni bo'lgan bolalar shaxslararo munosabatini korreksiyalashda ertak terapiyasidan foydalanish	458
Nig'matova Nodirabegim Lutfillo qizi	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish	463
O'rinova Ro'zigul Jumanazar qizi	
Voleybol o'yinida blok qo'yish texnikasini o'rgatishda yangi pedagogik yondashuvlar	467
Qambarov Kozimjon	
Texnik yo'nalishda tahsil olayotgan talabalarga ingliz tilini o'qitishning yangi texnologiyalari	472
Babayeva Gulnozaxon Latibjonovna	
Maktabgacha ta'lim sifatini oshirishda pedagog malakasining roli	481
Davlatova Dildora Nuriddinovna	
Talabalarda sog'lom turmush tarzini rivojlantirishning pedagogik tamoyillari	485
Davronov Nurzod Ismoilovich	
Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar: toifalari va tasniflash mezonlari	490
Djurayeva Sohiba Barat qizi	
Blum taksonomiyasiga asoslanib boshlang'ich sinf o'quvchilarining og'zaki va yozma nutqini rivojlantirish usullari	495
Husenova Aziza Sharipovna	
Tabiiy fan darslari jarayonida o'quvchilarda loyihaviy ishlarni tashkil etish ko'nikmasini shakllantirish	498
Matniyazova Diyora Jumanazarovna	
Boshlang'ich ta'limni modernizatsiya qilishning asosiy yo'nalishlari: innovatsion taraqqiyot, metodik yangiliklar va istiqbollari	501
Nazarova Mohigul Akmalovna, Asatova Mashhura Asomiddin qizi	
Kasbiy pedagogikani shakllantirish va rivojlantirish masalalari	506
Sanaqulov Xamroqul Rizaqulovich	
O'qituvchining shaxsiy fazilatlar va suggestiv kompetentligining o'zaro bog'liqligi	513
Shermatova Manzura Ikromjanovna	
Tez qalamchizgilarda innovatsion texnologiyalarni qo'llash tajribasi	518
Suyunov Navro'z Alisher o'g'li	
Kognitiv tilshunoslik asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqini rivojlantirish.....	523
Teshabiyev Dilmurod Raxmadjonovich, Madazimova Muxlisa Abdurashid qizi	
Kombinatorik masalalar asosida ijodiy topshiriqlarni tuzish va ularning o'quvchilarga ta'siri	526
Toshboyeva Saida Rahmonberdiyevna, Yusupova Latofat Abduqodir qizi	
Linguodidactic Foundations for Enhancing Professional Competence in Practice-Oriented Language Education.....	530
Uktamova Navruza Botir qizi	
Audiovizual usul qo'llanilganda o'quvchilarning til ko'nikmalaridagi o'zgarishlarni baholash	535
Umarov Aziz Avazovich	
Ona tili – ART texnologiya va kreativlik fanida so'z san'atining omili sifatida	540
X. Sanaqulov, Sh. Nurmatova	
Etnopedagogik yondashuvning boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijtimoiylashuv jarayoniga ta'siri	543
Xamroqulova Xilola Qosimjon qizi	
Ajdodlarimiz o'g'itlari asosida o'quvchi-yoshlarda axloqiy sifatlarni shakllantirish texnologiyasi	547
Xatamova Nilufar Xaydarovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ o'qish madaniyatini rivojlantirishda generativ sun'iy intellekt texnologiyalarining didaktik imkoniyatlari	550
Xayitova Firuza Abdullayevna	
Rivojlangan mamlakatlarda maktabgacha ta'limning mazmuni va tarixiy taraqqiyoti.....	554
Yoziyeva Umida Lutfullayevna	
O'quv vaziyatlarini loyihalash orqali talabalar o'quv faolligini oshirish.....	558
Zakirova Dilfuza Sayidolimovna	
O'quvchilar orasida jismoniy faollikni oshirish uchun yangi ilmiy yondashuvlar	561
Zaynobidinov Dilshodbek Qobilovich	
Активные методы обучения как коммуникационная основа современного урока	566
Ахмедова Мукаддас Ходиматовна	
Инклюзия как путь к равным возможностям: развитие системы образования Узбекистана	570
Баротова Шохсанам Бахтиёр кизи, Мауш Ребия Джамшедовна, Мурадова Дилфуза Махмудовна	

“Qurilish konstruksiyalari” fanini o‘qitishda kasbiy-amaliy kompetentlikni rivojlantirish.....	576
No‘manova Soxiba Ergashboyevna	
Креативный педагогический подход в музыкально-теоретических и практических занятиях по искусству макама.....	582
Нурматова Фируза Муминовна	
Система упражнений по методике обучения средствам речевой выразительности узбекского языка.....	587
Фаттахова Д. А.	
Oliy ta’limda kompetensiyaga asoslangan o‘qitish modellari.....	592
Ernazarov Alisher Ergashevich, Chinqulova Gulmehra	
The Concept of Symbols in Linguoculturology	598
Hamraqulova Gulandom Sodiq qizi	
Raqamli o‘yinlarga (mobile games) qaramlikning kognitiv samaradorlikka salbiy ta’siri.....	601
Turamov Muhammadzohid Rustamjon o‘g‘li	
OTM talabalarini vatanparvarlik ruhida tarbiyalash asosida ilmiy tadqiqot ishlariga yo‘naltirishning zamonaviy metodlari.....	605
Sobirov Zahriddin Sadriddinovich	
Boshlang‘ich sinflarda o‘quvchilarda kiryativlikni rivojlantirish.....	609
Qo‘chqarov Mirzavali Qo‘zibayevich	
Maktabgacha ta’lim muassasalari tarbiyalanuvchilarining axloqiy tarbiyasini shakllantirish	613
Yaqubova Dinora Bahodirovna	
Zamonaviy ta’lim tizimida AR (Augmented Reality) texnologiyalarining qo‘llanilishi.....	617
Abdumo‘minov Burxonjon Sunnatillo o‘g‘li	
The Role of Psychological Support in the Formation of Students’ Socio-Emotional Competence in Preschool Education	622
Kamoldinova Diyora Jaloliddin qizi	
Raqamli ta’lim muhitida o‘quvchilarning mantiqiy tafakkurini rivojlantirish metodikasi	626
Xudoynazarova Moxira Xakimovna	
Zamonaviy ta’lim jarayonida talabalarda tanqidiy fikrlash qobiliyatini metodlar orqali rivojlantirish.....	629
Ro‘zmetov Ravshan Sharipbayevich	
Bo‘lajak tarbiyachilarda muloqot madaniyatini tarbiyalash	633
Uljayeva Sevara Abdirazzoqovna	
Kompetensiyaviy yondashuvga asoslangan zamonaviy darsliklar tuzilishi va mazmuni.....	638
Po‘latova Marjona Inomjon qizi	
STEAM ta’lim texnologiyasini maktabgacha ta’limida qo‘llash bo‘yicha xorijiy tajribalar	643
Saidova Nigora Olimovna, Pirmatova Zaynabxon Elmurod qizi	
Raqamli texnologiyalar vositasida bo‘lajak tarbiyachilarning pedagogik muloqot madaniyatini rivojlantirish	646
Ergasheva Sunbula Baxtiyor qizi	
O‘quvchilarda ijtimoiy tarmoqlarga qaramlikning shakllanishi va uning dolzarb muammolari	650
Gapparova Mastona Safaraliyevna	
Adabiyot darslarini o‘qitishda 5E modelidan foydalanish	654
Abdiraupova Zarnigor Abdinabi qizi	
Oliy ta’limda kompetensiyaga asoslangan o‘qitish modellari.....	657
Ernazarov Alisher Ergashovich, Chinqulova Gulmehra	
Traditional Techniques and Modern Approaches in the Production of National Costumes	665
Jabborova Dilshoda Xolmamat qizi	
Pedagogik platformalar va kognitiv-didaktik yondashuvlar integratsiyasi yordamida talabalarining kasbiy tayyorgarlik tizimini yangi bosqichga olib chiqish.....	668
Raxmonov Omadjon Mamasidiq o‘g‘li	
Aqli zaif o‘quvchilarda disgrafiyaning bartaraf etishda assistiv texnologiyalarning ahamiyati	672
Usmonov Umid Allayorovich	
Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida tayanch hayotiy kompetensiyalarni shakllantirish.....	676
Adizova Nigora Baxtiyorovna, Akbarova Sarvinoz Sadriddinovna	
Tadqiqotchilik kompetentligi pedagogik muammo sifatida.....	681
Ergashev Nozim Nabiyeovich	
Teaching Reading to Young Learners: Essential Principles for Primary School Teachers	684
Toshtanova Maftuna Xamidjon qizi	
Tarmoq qurilmalari va tizimlarini boshqarish modulini o‘qitish orqali o‘quvchilarni kasbiy faoliyatga tayyorlash.....	687
Karimova Charos Abduhalim qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda og‘zaki nutq rivojlanishining psixolingvistik asoslari	691
Musayeva Nafisa Kudratovna, Muxammadova Saodat Muzaffar qizi	
“Kasbiy ma’naviyat” fani bo‘lajak pedagoglarda ma’naviy-axloqiy kompetensiyalarni intensiv rivojlantirish omili.....	695
Ismoilov Yoqubjon Quchqarboyevich	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Yapon tilini o'rgatishda talabalarning gapirish ko'nikmasini rivojlantirish: tamoyillar, bosqichlar va innovatsion usullar 699 Baqoyev Navro'zjon Abdullo o'g'li Texnologik ta'lim jarayonida ixtirochilik va loyihalashtirish kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik asoslari..... 705 Zokirova Nargiza Akbarjonovna Bo'lajak pedagoglarda kasbiy kompetentlikni shakllantirishning psixologik asoslari..... 710 Eshnazarova Farida Jo'raqulovna Ta'lim islohotlari sharoitida genderga yo'naltirilgan ta'limni tashkil etishning o'ziga xos xususiyatlari..... 714 Yaxyayeva Sojida Abduraximovna Ko'rsatish olishlarining vaziriyat usullarida qo'llanilishi..... 718 Berdiyeva Malika Nazorat turlari orqali o'quvchilarning savodxonlik kompensatsiyasini shakllantirish 721 Xoldarova Irodaxon Valijonovna, Jo'rayeva Shodiya Kenjaali qizi Zamonaviy boshlang'ich ta'limni modernizatsiya qilish sharoitida o'quvchilarda lug'atlar bilan ishlash kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi 726 Buvajonova Mohiraxon Usmonali qizi Boshlang'ich ta'limni modernizatsiya qilishning asosiy yo'nalishlari: innovatsion taraqqiyot, metodik yangiliklar va istiqbollari 731 Nazarova Mohigul Akmalovna Maktab va pedagogika institutlari o'rtasida amaliyotga yo'naltirilgan dual ta'lim modelini takomillashtirish: muammolar va yechimlar 736 Arabova Muxiba Bazarovna Помощь советского государства в подготовке кадров для арабских государств 740 Хомидова Камола Место Узбекистана в развитии культурной сферы Советского союза во второй половине XX века .. 744 Бекназаров Собиржон Toshkent xalqaro kinofestivallarining Arab davlatlari va Afrika mamlakatlari kinosan'atida tutgan o'rni 748 Sharifov Shoxjaxon To'liqinjon o'g'li Ekonometrika fanini o'qitishda sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning nazariy asoslari va istiqbollari..... 752 Bobonorova Qundizxon Quralbay qizi O'quvchi faolligini oshirishda jadid maktablari tajribasi va faol ta'lim metodlarining integrativ qo'llanilishi.. 759 Bobonazarov Orif Abrayqulovich Влияние гендерной лингвистики на развитие психолингвистических исследований в Узбекистане.. 764 Мусаева Елена Казимовна Psixik rivojlanishni tashxislashda psixofiziologik usullardan foydalanish samaradorligi..... 767 Sh. L. Rahmonova Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish 770 Saidova Dilbar Erkinovna Ingliz tili o'qitishda integrativ (CLIL) texnologiyasining boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun mos modellarini ishlab chiqish 773 Xakimova Xosiyat Jurayevna Rivojlangan mamlakatlar ta'lim tizimida talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashda sun'iy intellektdan foydalanish usullari..... 776 Mirzayeva Faroxat Odiljonovna, Odiljonova Shoxsanam Abdug'appon qizi Boshlang'ich sinf o'quvchilarida jismoniy sifatlarni rivojlantirishda innovatsion o'yin metodlarining ahamiyati 785 Ikromov Ilxom Muxamadaximovich Tabiat tasvirining adabiy janrlarga ko'ra o'ziga xosliklari 790 Fozilova Mohigul Farxodovna Методические подходы к развитию прагматической компетентности старшеклассников на основе чтения аутентичных материалов 794 Исаматдинова Машхура Икромжон кизи O'zbek tilida "zahar" konseptining leksik-semantik va pragmatik xususiyatlari 799 Shokirov Sherati Ibrohimovich, Baxramov Xabibillo Sadikovich Integrativ modulli o'qitish tizimi samaradorligining miqdoriy va sifat tahlili 803 Nurmanova Nazira Sog'lom turmush tarzi ko'nikmalarini shakllantirishda STEAM ta'lim texnologiyalaridan foydalanishning ahamiyati 807 Toshova Shaxnoza Tojinorovna Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining boshlang'ich sinf o'quvchilariga harakatga doir masalalarni klaster metodida o'rgatish 811 Badalov Dilmurod Abdixalilovich
-------------------------------	--

Ona tili darslarida o'quv lug'atlaridan foydalanishning o'quvchilarning og'zaki nutq kompetensiyasini rivojlantirishdagi didaktik asoslari	817
Ahmedova Adiba Ulug'bek qizi	
Philosophical Aspects and Analysis of the Regularities of the Formation of Geo-Economic Thinking	822
Ubaydullayev Islomjon Abdullayevich	
Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarini sun'iy intellekt texnologiyalaridan samarali foydalanishga tayyorlashning pedagogik asoslari	826
Xudayqulova Fazilat Bo'riyevna	
Boshlang'ich ta'lim va tarbiya jarayonida o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini shakllantirishda ommaviy axborot vositalarining (Media/Mass Communication) roli	831
Bo'ronova Dilrabo Ne'matullayevna	
Inkluziv maktab sharoitida kichik maktab yoshidagi bolalarda ijtimoiy-perseptiv tajribani shakllantirish	835
Karimova Zulfiya Abduraxmanovna	
TEACCH konsepsiyasi – autizm va kommunikativ buzilishlari bo'lgan bolalarni davolash va o'qitish dasturi	839
Murodova Sarvigul Raxim qizi	
Модернизация кадровой политики дошкольных учреждений через инновационные мониторинговые механизмы	843
Ким Нигора Каримовна	
Bo'lajak tarbiya fani o'qituvchilarining metodik kompetentligini ergonomik yondashuv asosida rivojlantirish	847
Usmonova Xafiza	
Pedagogik improvizatsiya asosida talabalar o'quv faoliyatini rivojlantirishning pedagogik strategiyalari	852
Ergasheva Muhayyoxon G'anijonovna	
Talabalar orasida ilmiy-pedagogik tadqiqotlarni tashkil etish va o'tkazish	857
Nurmatova Madina Odiljon qizi, Qo'shoqova Farangiz Azizbek qizi	
O'quvchi-yoshlarni oilaga nisbatan ma'naviy-axloqiy va qadriyatli munosabatlarga tayyorlash – ijtimoiy-pedagogik zaruriyat sifatida	861
Xaydarov Oxunjon Murodjonovich	
Talabalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda mustaqil ta'limning ilmiy-metodik ahamiyati	866
B. Normamatova	
Talabalarda pedagogik e'tiqodni shakllantirishning variativ modeli va uning asosiy komponentlari	869
Bahranova Hulkar Bahran qizi	
Konvensial yondashuv asosida talabalarni mustaqil ta'lim olish samaradorligining didaktik imkoniyatlarini rivojlantirish	872
Berdiyev Bahodir Ravshanovich	
Kontekstli yondashuvga asoslangan o'quv-ijodiy faoliyatning turlari	875
Botirova Zilola Nodirovna	
Raqamli texnologiyalar vositasida bo'lajak tarbiyachilarning pedagogik muloqot madaniyatini rivojlantirish	878
Ergasheva Sunbula Baxtiyor qizi	
Boshlang'ich sinflarida ta'lim o'quvchilarga sonlar haqida ma'lumot berish	882
Hakimova Zulfizar Umrzoq qizi	
Biologiya ta'limida elektron ta'lim (E-Learning) va aralash ta'lim (Blended Learning) texnologiyalarining samaradorligini tahlil qilish	886
Kozimov Akbarjon A'zamjon o'g'li	
Alisher Navoiy asarlarida ma'naviy-axloqiy tarbiyaga oid fikrlari tahlili	891
M. Ibragimova	
Integratsiyalashgan dars ta'limiy faoliyat samaradorligini ta'minlovchi muhim omil sifatida	894
Mahmatqulova Xosiyat Bobomurod qizi	
Tarbiyalanuvchilarni xalq og'zaki ijodi namunalari asosida ma'naviy-axloqiy tarbiyalashning mazmunini ochib berish	897
Murodillayeva Durdona Dilmurodovna	
Sun'iy intellekt davrida bolalar adabiyoti: raqamli qahramonlar, interaktiv ertaklar va bolaning ijodiy tafakkuri rivoji	900
Normurodova Nigora Abdusattorovna, Sharipova Iroda Rashid qizi	
Qadimgi va o'rta asr mutafakkirlarining matematika fanining shakllanishi va rivojlanishidagi o'rni	903
Quvvatova Ozoda Gulbek qizi	
Shaxs xolistik rivojlanishi – psixologik-pedagogik muammo sifatida	906
Rashidova Xurriyat Sulaymonova	
Bolalarda elementar matematik tasavvurlarni shakllantirishning psixologik-pedagogik asoslari	908
Ravshanova Kamola Toxirovna	
Matematikaga rivojiga ulkan hissa qo'shgan olimlar	911
To'rayeva Kamola Vosidjon qizi	

MUNDARIJA	Umumiy o'rta ta'limda mexanika masalalarini yechish metodikasi va o'qitish jarayonining didaktik asoslari 914 Toxirova Maxfuzaxon Otaqo'ziyevna	CONTENTS
	Bo'lajak maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachi-pedagogalarining kasbiy-axloqiy kompetentligini rivojlantirish 916 Xabibullayeva Sayyoraxon Maxamadali qizi	
	TRIZ va kreativ pedagogika: boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodiy muammolarni hal qilish qobiliyatini rivojlantirish 919 Ortiqova Zulfiya Nurmaxamatovna, Fayzullayeva Nazokat Uchqunovna	
	Maktab ta'limi uchun mobil ilova yaratishda MIT APP inventor platformasidan foydalanish 922 Tangirov Xurram Ergashevich, Xo'jamqulova Dilso'z Bahodir qizi	
	Pedagogical Methods for Improving Students' Creative Thinking as they Learn 927 Akhmedov Alisher Astanovich, Yarmuhamedov Nabijon	
	Implementation Outcomes and Development Prospects of the Social And Legal Club in the Secondary Vocational Education System as a Tool for Delivering Social Services 932 Makhmudova Ugiloy Baxtiyarovna	
	Educational Physics Experiments: Methods and Didactic Strategies for Developing Critical Thinking in Students 935 Chakkanov Fakhriddin Xusanovich	
	Current Research and Suggestions on The Impact of Physical Activity on Adolescents' Mental Health 938 Irgashev Shokhrux Khasanovich	
	Maktabgacha ta'lim tashkilotida tarbiyachi shaxsiga qo'yiladigan zamonaviy pedagogik talablar 941 Gaziyeva Nigora shamsiddinovna, Abdiraxmonova Nilufar Muxiddinovna	
	Eshituv va fonematik idrokni rivojlantirishda neyropsixologik o'yin usullari 945 Lutfullayeva Sadoqat Muzaffar qizi, Axmedova Zuxra Mirzabekovna	
	Metodlarning turlari va nazariy asoslari 948 Murodova Durdona Rayimjon qizi, Ashurova Hulkaroy Ma'rufjon qizi	
	Bo'lajak biologiya o'qituvchilarining tizimli tafakkurini rivojlantirishda innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash samaradorligini aniqlash: pedagogik tajriba-sinov natijalari va matematik-statistik tahlil 952 Mustafaqulova Dildora Ismatullayevna	
	Raqamli texnologiya ta'limga imkoniyatmi yoki xavf? 960 Otanazarova Mehriniso Abdusharif qizi	
	Zamonaviy sharoitlarda ma'naviy-ma'rifiy ishlarni olib borish uslubiyoti va unga qo'yilayotgan talablar 963 Ortiqova Nargiza Akramovna, Suvonqulova Muxabbat Otamurot qizi	
	Interactive Grammar Learning Methods and their Significance for Non-Philological Education Students . 969 Almatova Umida Islomovna	
	Berilganlar bazasi konsepsiyalarining evolyutsiyasi va zamonaviy rivojlanish bosqichlari 975 Nosirova Shohista Elmurodovna	
	Maktabgacha katta yoshdagi bolalarda milliy g'urur hissini shakllantirishda tarbiyachining pedagogik ahamiyati 980 Kadirova Shaxnoza Xudoyberdiyevna	
	Autentik matnlar orqali o'quvchilarda o'qishga motivatsiya shakllantirish 987 Usmonova Gulhumor Qo'ldashboy qizi	
	Zamonaviy ta'lim tizimida "Aralash ta'lim (Blended Learning)" texnologiyasining joriy etilishi 991 Sh. D. Ablakulov	
	Ko'paytirish amalini o'rgatishga zamonaviy yondashuv (suv vositasida) 995 Ismoilov Bobur Toxirovich	
	WEB dasturlash fanining ahamiyati va rivojlanish tendensiyalari 1000 Ovxunov Iqboljon Abdunabiyevich, Abdullayev Javohirbek Zokirjon o'g'li	
	Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarida metakognitiv kompetentlikni rivojlantirishning nazariy-metodik xususiyatlari 1005 Sattorova Go'zalxon Mamadaminovna	
	Reflective Technologies of Development of Sanogen Thinking in Students 1010 Ismailov Murodulla Kahramonovich	
	Tinglab tushunish ko'nikmasini rivojlantiruvchi o'quv topshiriqlarini takomillashtirishning pedagogik-psixologik asoslari 1014 Avazova Farangiz Ixtiyor qizi	
	Surxon adabiy maktabi: Usmon Azim va Shafoat Rahmatulla Termiziy ijodi 1022 Xolboyeva Dilafuz Xayrulla qizi	
	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tanqidiy mazmundagi masalalar asosida ijodiy fikrlash kompetensiyasini rivojlantirish 1026 Ahmadjonova Intizor Iqboljon qizi, Dehqonova Mahliyo Shuhrat qizi	
	Tarbiyalanuvchilarda miqdor va son tushunchalariga doir ta'limiy o'yin faoliyatlari jarayonida ixtiyoriy diqqatini shakllantirish 1030 Quysinova Shahlo Nasim qizi	

Alaliyali bolalar bilan logopedik ishning tizimli yondashuvi.....	1035
Irkinova Irodaxon Temirovna	
Raqamli texnologiyalar yordamida o'quvchilarni eshitish va talaffuzga paralel ravishda rivojlantirish: integratsiyalashgan yondashuv	1040
Raximova Mahliyo Xasanboy qizi	
Gender xususiyatlarning ijtimoiy shartlangan ko'rinishlari.....	1043
Yulduzxon Mirzaaxmedova	
Oliy ta'limda muhandislik fizikasi fanini o'qitishning didaktik imkoniyatlarini takomillashtirish.....	1047
Butayeva Nargiza Buriboyovna	
Bo'lajak o'qituvchilarning kreativ kompetentligini integrativ yondashuv asosida shakllantirish modeli.....	1051
Askarova Zilolaxon Nurmuhamadovna	
Sun'iy intellekt asosida ta'limni individuallashtirishning pedagogik asoslari.....	1055
Abdullayev Alibek Qodiraliyevich, Toxirova Muattarxon Isroil qizi	
Matematik fizika tenglamalari fanini o'qitishda yuqori tartibli differensial tenglamalar bo'limining o'rni va ahamiyati	1060
Murzambetova Mexriban Begdullayevna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilari tarbiyasida ota-onalar bilan hamkorlikni tashkil etish metodikasi.....	1064
Fayziyeva Madinabonu Sohibjon qizi	
O'tkir Hoshimovning realistik xarakter yaratish mahorati.....	1070
Nortojiyev Muxammad	
Bolalar adabiyoti asarlarini tahlil qilishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarning imkoniyatlari.....	1073
Xujamqulova Iroda Faxriddinovna	
O'quv jarayoni ishtirokchilari o'rtasidagi o'zaro munosabatlarning bolalarda bilish faolligini rivojlantirishdagi ahamiyati	1078
Achilov Obid Muzrobovich	
Maktab o'quvchilarida mustaqil ta'limni tashkil etish, o'tkazish va baholash metodikasi.....	1083
Musayeva Gulnoza Yo'ldosh qizi	
Bo'lg'usi pedagoglarda estetik kompetensiyani rivojlantirish pedagogik muammo sifatida.....	1087
Bozorova O'g'iloy Komilovna	
"Taskari teorema" innovatsion pedagogik texnologiyasi.....	1093
Yandasheva Sevara Ne'matjonovna	
Technologies for Forming Students' Communicative Competence Based on Interdisciplinary Integration.....	1096
Umida Eshmirzayevna Mamatkulova	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida mantiqiy va ijodiy fikrlashni rivojlantirishda elementar matematikaning o'rni	1101
Djuraboyev Maqsudbek Karimbek o'g'li, Badridinov Nusratbek Xusniddin o'g'li	
Zamonaviy muhandisni tayyorlash texnologiyasi – kasbiy kompetentlikni shakllantirish imperativi sifatida	1105
Axmedova Aziza Shokir qizi	
Yengil atletika sportchilarida yadro itqitish harakati biomexanik ko'rsatkichlarining texnik samaradorlikka ta'siri	1110
Djabbarov Axror Islomovich	
Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining sun'iy intellektdan foydalanish kompetensiyasini shakllantirish	1114
Artikova Nargiz Shuxratovna	
O'quvchilarni tayanch hayotiy kompetensiyalar orqali iqtisodiy bilimlarini shakllantirish.....	1118
Adizova Nigora Baxtiyorovna, Sayfullayeva Dilnoza Amrullayevna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodkorlik qobiliyatini rivojlantirishda interfaol ta'lim metodlarining pedagogik samaradorligi.....	1123
Ortiqova Zulfiya Nurmaxamatovna, Oripova Shaxzodaxon Otamurod qizi	
Integrativ yondashuv asosida bo'lajak pedagoglarni ma'naviy tarbiya faoliyatiga tayyorlashning pedagogik mexanizmlari.....	1127
Rahmatjonzoda Ahrorjon Ahmad o'g'li	
Ta'lim transformatsiyasi sharoitida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish pedagogik muammo sifatida	1130
Beknazarova Muxlisa O'tkir qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashda oila va maktab hamkorligi.....	1135
Mamadaliyeva Gavxarxon Asiljonovna	
Pedagogik amaliyotda pedagogik mahoratni rivojlantirishning nazariy–amaliy asoslari	1139
Yunusova Feruza Maxamadolim qizi	
O'quvchilarda milliy xarakter xususiyatlarini rivojlantirishning pedagogik aspektlari	1143
Hasanova Gulmira Hoshimjanovna	
Maktab yoshidagi o'quvchilarga she'riy asarlarni o'qitishga doir ayrim metodlar (O. Matjonning "Orolga yordam" she'ri asosida).....	1147
Alxiyeva Sitora Raximqul qizi	

Sport travmalaridan keyingi rehabilitatsiyada jismoniy tarbiya vositalaridan foydalanishning nazariy va amaliy asoslari	1150
Beginqulov Oltiboy Jo'rayevich	
Demografik vaziyatning mohiyati va tarkibi	1155
Bomurodov Sanjar Bekmurodovich	
Problems of Developing the Terminology System of the Uzbek Language.....	1159
Dilnoza Yuldasheva Bekmurodovna	
Tarbiya darslarida guruh va jamoaviy o'yinlar orqali muloqot madaniyatini shakllantirish	1163
Menlibayeva Azima Oralbayevna	
Raqamlashtirilgan ta'limda talabalarni tanqidiy fikrlash asosida kommunikativ kompetentligini rivojlantirish texnologiyalari.....	1166
Nuritdinova Xurshida Narpulatovna	
Raqamli ta'lim vositalarining boshlang'ich ta'limdagi afzalliklari	1169
Sattorova Mohira	
The Importance of Teaching Physics Through Modern Educational Trends	1172
Sharofutdinov Ikboljon Usmonjon ugli	
Maktabgacha ta'lim pedagoglarining kasbiy rivojlanishida gender rollar nazariyasining amaliy ahamiyati	1176
Tolipova Noilaxon Nodir qizi	
Interfaol metodlar orqali boshlang'ich sinf o'quvchilarida kitobxonlik madaniyatini shakllantirish	1183
Umida Bovanova Abduvahabovna, Bo'riboeva Navbahor Faxriddinov	
Zamonaviy ilg'or xorijiy tajribalar asosida qon aylanish tizimi mavzusini o'qitishning innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash imkoniyatlari	1186
Xaqberdiyeva Sh. T.	
Ingliz tili darslarida kreativlikni oshirishda kuzatiladigan muammolar va ularni yechishga doir pedagogik yondashuvlar.....	1190
Yusupov Lutfullo Sayitturayevich	
Informatika fanini o'qitishda qo'llaniladigan innovatsion ta'lim texnologiyalari ("Axborotlarni kodlash" mavzusi misolida).....	1194
Temirova Gulbahor G'ulomovna, Yusupova Nodira Nurdinovna	
Boshlang'ich ta'limda o'quv veb-saytlari orqali til kompetentligini rivojlantirish	1201
Zokirova Sohiba Muxtoraliyevna, Muxammadjonova Diyorabonu Muzaffarjon qizi	
Innovatsion ta'lim sharoitida "maktabgacha ta'limda menejment" fanini o'qitishning didaktik imkoniyatlari	1204
Astanakulova Manzura Buribayevna	
Milliy qadriyatlar vositasida o'quvchilarni chet tili o'rganish qobiliyatlarini rivojlantirish metodikasi	1209
Toshturdiyeva Xurshida Erkinovna, Elmurodova Dildora Erkinovna	
Talabalarda jismoniy sifatlarni rivojlantirishda individual yondashuvning nazariy asoslari	1212
Islomov Eldor Yusupovich	
Pedagogik jarayon subyektlarining intellektual imkoniyatlarini diagnostik o'rganish va korreksiyalash metodikasini takomillashtirish	1215
Sattorova Malikaxon Abdug'affor qizi	
Языковые изменения в русском языке XXI века: исследование новых слов, сленга, интернет-коммуникации, влияния англицизмов и глобализации на современный русский язык	1220
Марупова Дилфуза Давроновна	
Ta'lim jarayonida boshlang'ich sinf o'quvchilarni mantiqiy fikrlashga o'rgatish.....	1226
Adizova Nigora Baxtiyrovna, Bahodirova Mohinur Azamat qizi	
Buxoro xonlariga pir bo'lgan Dahbediylar	1231
Kandaxarov Anvarjon Xasanovich	
Formativ baholash natijalaridan ta'lim sifatini yaxshilashda foydalanish	1236
Mamatova Fazilat Ixtiyorovna, Jabborova Dilshoda Xolmamat qizi	
Современные тенденции развития в подготовке юных волейболистов с использованием инновационных технологий.....	1239
Имомов Сирожиддин Илхомович	
Современное развитие гандбола, основы технико-тактической подготовки и методика обучения в кружках	1244
Оринов Облакул Жумаевич	
Теоретико-методические основы баскетбола и современные тенденции его развития.....	1248
Ачилов Ойбек Хакимович	
O'zbekistonda ekoturizmni rivojlantirishda sun'iy intellekt texnologiyalarining qo'llanishi: holat, muammolar va rivojlanish istiqbollari.....	1252
Berdiyev Baxtiyor Sodiqovich, Raximjonova Maxliyoxon Zokirjon qizi	
Sun'iy intellekt asosida talabalarining dasturlash kompetensiyalarini rivojlantirish	1257
Saidov Usmon Bahron o'g'li	
Современные методы устранения заикания у подростков	1260
Абдухалимова Муниса Абдурашид кизи	

O'quvchilarda innovatsion yondashuv orqali ma'naviy-axloqiy tarbiya berishning o'ziga xos xususiyatlari.....	1264
<i>Xamidova Shaxnoza Nuraliyevna</i>	
Iqtidorli futbolchilarni tanlab olishning nazariy asoslari.....	1268
<i>Salayev Taxirbek Kamiljanovich, Atajanov Adilbek Yuldashevich</i>	
Sun'iy intellektning talabalarda analitik fikrlashga ta'siri.....	1274
<i>Abduhakimova Muslima Bahodir qizi</i>	
Raqamli interpretatsiya: vizual tahlil kompetensiyasini rivojlantirishda immersiv texnologiya va kognitiv yuklanishni optimallashtirish.....	1277
<i>Anvarxo'jayeva Dilinur Otabek qizi</i>	
Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining sun'iy intellektdan foydalanish kompetensiyasini shakllantirish.....	1282
<i>Artikova Nargiz Shuxratovna</i>	
Ekologik turizmning tabiatga ma'naviy-estetik munosabatni rivojlantirish imkoniyatlari.....	1286
<i>Aymatov A. Q., Turayeva Dildora Shuhratovna</i>	
O'quvchilarda milliy tuyg'ularni shakllantirishning ilmiy-pedagogik asoslari.....	1289
<i>Begmatova Nasiba Safarbayevna</i>	
Katta maktabgacha yoshdagi bolalarda duduqlanishni korreksiyalashning pedagogik texnologiyasi.....	1293
<i>Boxodirova Gulaxaloxon ibroximovna</i>	
Jismoniy tarbiya va sog'lomlashtirish mashg'ulotlarida lotin va yunon terminlarining o'rni.....	1296
<i>Burxonova Guyoxon Gulomovna</i>	
Ta'lim jarayonlarida sinergetik kompetensiyalash orqali integrativ yondashuvni amalga oshirish.....	1300
<i>Haqberdiyev Baxtiyor Rustamovich</i>	
Montessori metodikasining tarixi, tamoyillari va ingliz tilini ikkinchi til sifatida o'qitishdagi o'ziga xos usullari.....	1304
<i>Jo'raqulova Gulruh Murot qizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning ijtimoiy-pedagogik kompetentligini rivojlantirish holati va muammolari.....	1307
<i>Karimov Ravshanbek Rizomatovich</i>	
Methodology for the Integrative Development of Students' Educational and Creative Activities in Teaching Fine Arts.....	1312
<i>Kurbanova Shohsanam Bakhodirjon kizi</i>	
Kurash sport turining jismoniy tarbiya tizimida tutgan o'rni va uning rivojlanish omillari.....	1315
<i>Mamadova Feruzaxon Mirzaaxmad qizi, Akbarova Nasibaxon Abdumalik qizi</i>	
Kurash sport turining texnik-taktik rivojlanishi va uning jismoniy tarbiyadagi pedagogik ahamiyati.....	1319
<i>Mamadova Feruzaxon Mirzaaxmad qizi, Eminjonova Zahro Dilmurodjon qizi</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarning intellektual qobiliyatini falsafiy bilimlar asosida rivojlantirish shakllari.....	1323
<i>Mamatqulova Shaxnoza O'ktam qizi</i>	
Using Debate, Role-Play, and Drama as Tools for Developing Oral Skills in English.....	1326
<i>Menglibekov Reynnazar Mukhammetkarim-uli</i>	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarida supervayzerlik qobiliyatlarini rivojlantirishning psixologik determinantlari.....	1329
<i>Mirzayeva Muhayyo Ruziyevna</i>	
Methodology for Developing Patriotic Education in Students Through Ideas of National Heroism.....	1334
<i>Nomanova Ma'rifat Abdillayevna</i>	
Shaxsda kasbiy tafakkur namoyon bo'lishining psixologik mexanizmlari.....	1337
<i>Olimova Fotima Botirovna</i>	
Interaktiv ta'lim muhitida talabalarining badiiy-kompozitsion didini shakllantirish pedagogik mexanizmlari (rangtasvir fani misolida).....	1341
<i>Omonqulova Dildora Xusniddin qizi</i>	
Triz va kreativ pedagogika: boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodiy muammolarni hal qilish qobiliyatini rivojlantirish.....	1348
<i>Ortiqova Zulfiya Nurmaxamatovna, Fayzullayeva Nazokat Uchqunovna</i>	
O'quvchilarni o'zbek xalq og'zaki ijodi namunalari vositasida vatanparvarlik ruhida tarbiyalash jarayonlarini takomillashtirish.....	1351
<i>Qodirqulov Nodirbek Hamroqul o'g'li</i>	
Bo'lajak muhandislarining loyihalash-konstruktorlik ko'nikmasini rivojlantirishning muhim yo'nalishlari (muhandislik ta'lim yo'nalishlari misolida).....	1355
<i>Salomov Ilhom Salimovich</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini PIRLS tizimi asosida baholashga o'rgatish.....	1359
<i>Samidjonova Muxabbat Xoliqjonovna</i>	
"Nurli maskan" ixtisoslashtirilgan ta'lim muassasalarida aniq va tabiiy fanlarni integrativ o'qitishning ijtimoiy-pedagogik zaruriyat sifatida.....	1362
<i>Sobirova Mashxura Ubaydullayevna</i>	
Sun'iy intellekt va simulyatsion o'yinlardan foydalanib iqtisodiy tafakkurni shakllantirish metodikasi.....	1365
<i>Sodiqova Nigora Turayevna</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida virtual texnologiyalar vositasida axborot kompetentligini rivojlantirish tizimi 1368 Suvonqulova Aziza Abdurazzoq qizi	1368
	Rahbarlarning psixologik farovonligi: oila–kasb muvozanati, oilaviy munosabat va kasbiy qoniqishning o'zaro ta'sir mexanizmlari..... 1371 Teshayev Sobit Sodik o'g'li	1371
	Tibbiy ta'limda refleksiv ko'nikmalar: O'zbekiston va dunyo tajribasi 1374 Toshmatova Moxizatxon Inomidin qizi	1374
	Boshlang'ich tayyorganlik bosqichidagi yosh voleybolchilarning mashg'ulot jarayonini texnik va taktik nazorat qilish metodikasi..... 1377 Xakimov Saydullo Tulanboyevich	1377
	Kadrlarni boshqarishda strategik va tezkor qarorlar uyg'unligini ta'minlashning tashkiliy-boshqaruv asoslari 1380 D. A. Xodjimatova	1380
	Jismoniy imkoniyatlari cheklangan yoshlar uchun sport va jismoniy faollikning ahamiyati 1385 Zafar Xudaykulov	1385
	Raqamli texnologiyalar va innovatsion metodlar asosida ta'lim samaradorligini oshirish 1388 Yusupova Munisa	1388
	Texnologik ta'lim jarayonida ixtirochilik va loyihalashtirish kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik asoslari..... 1391 Zokirova Nargiza Akbarjonovna	1391
	Til kompetentligining kognitiv tilshunoslik bilan aloqasi boshlang'ich sinflar misolida 1395 Zokirova Sohiba Muhtoraliyevna, Madazimova Muxlisa Abdurashid qizi	1395
	Структура и основные характеристики креативности личности студентов педагогических вузов..... 1398 Уразова Марина Батыровна, Соибова Толифа Дилмуродовна	1398
	Emotsional intellektni rivojlantirishning nazariy asoslari..... 1403 Yarmatov Raxmboy Baxramovich	1403
	Maktabgacha ta'limda STEAM texnologiyasini joriy qilish orqali samaradorlikka erishish 1409 Bolibekov Alisher Abdusalomovich	1409
	Muloqot madaniyati asosida liderlik fazilatlarini shakllantirishning samarali usullari 1412 Djumayeva Dildora Isroilovna	1412
	Kompetentlik tushunchasi: o'qituvchilarning kasbiy kompetentligiga qo'yiladigan zamonaviy talablar. O'qituvchining shaxsiy va kasbiy sifatlari..... 1416 Hayitboyeva Nilufar G'anjionovna	1416
	Tilshunoslikda lingvopoetikaning o'rganilishi 1421 Maxamatova Feruza Olimovna	1421
	O'zbekistonda virtual muzeylar va ularning tarbiyaviy imkoniyatlari..... 1424 Voxidova Norposhshaxon Xabibullayevna, Yusupova Mohinur Ulug'bekovna	1424
	Xalqaro ta'lim tajribasi asosida o'quvchilarda tafakkur erkinligini shakllantirishning zamonaviy yondashuvlari 1434 Maxamatova Ma'muraxon Jalilovna	1434
	Tarbiya fanini o'qitish jarayonida talabalarda pedagogik taksonomiya ko'nikmalarini shakllantirish metodikasi..... 1438 Turdiyeva Shoxidaxon Anvardjanovna	1438
	Tibbiyot texnikumi talabalari klinik tafakkurini shakllantirishning nazariy asoslari: konseptual yondashuvlar va ilmiy talqinlar 1443 Axmedov Marifxan Mamatxanovich	1443
	Valeologik tamoyillarning maktabgacha ta'lim tizimidagi ahamiyati..... 1448 Begmatova M. T.	1448
	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida jonli va jonsiz tabiat haqidagi bilimlarni shakllantirish..... 1452 Umbarova Nasiba Xolboy qizi	1452
	Yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda fuqarolik kompetensiyasi dolzarb pedagogik muammo sifatida..... 1456 Djumaqulov Shuxrat Baxodirovich	1456
	Oilada ota-ona va bola munosabatlaridagi pedagogik-psixologik omillar..... 1460 Exsonova Feruza Turdixo'jayevna	1460
	Педагогико-психологические аспекты формирования социокультурной компетентности будущих учителей средствами музейной педагогики 1464 Marayimova Kibriyoxon Islomjon qizi	1464
	Serebral falaj(bsf)tashxisli bolalarda respirator-nutq mexanizmlarining buzilishi va korreksion yondashuvlar..... 1469 Mehmonova Nodiraxon Yusufxon qizi	1469
	Milliy harakatli o'yinlar talaba yoshlar tarbiyasida rivojlanishining zamonaviy roli va ahamiyati 1473 Mirzayev Dilshod Khamidovich	1473
	O'smir qizlarda deviant xulqni profilaktika qilish 1477 Mo'minova Dilrabo Murodillayevna	1477

Arab tilshunosligida ma'no, tuzilma va bayon nazariyasining shakllanishi Sakkokiy qarashlari asosida tahlil.....	1481
Abdullayev Olimjon	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari rahbar kadrlarining moliyaviy savodxonligini rivojlantirishning nazariy va amaliy jihatlari.....	1487
Yuldasheva Munisa Ibrohimovna	
Xorijiy tillarni o'qitishda ijtimoiy-madaniy kompetensiya	1492
Yormatova Gulnoz Qayumovna	
Developing Imagination and Narrative Thinking in Young Learners Through English Storytelling Activities.....	1497
Madjitova Oyshakhon Mukhammadganiyevna, Anvarova Muslima	
Effectiveness of Online Resources in Teaching Professional Vocabulary to Philology Students	1508
Yusupova Zarrina	
Modern Automotive Lexicon: Formation Processes, Semantic Fields, and Functional Usage	1511
Yuldasheva Mastona Muxubillayevna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim-tarbiya jarayonini shaxsga yo'naltirilgan yondashuv asosida tashkil etishda "Atrof va men" metodikasidan foydalanish	1514
Uralova Nurxon Maxadovna	
Chet tili bo'yicha A1, A2, B1 daraja bitiruvchilari tayyorgarligi darajasiga qo'yiladigan talablar (lingvistik kompetensiya) tahlili	1519
Tojiyeva Anora Baxtiyorovna	
Гендерных различия прокрастинации.....	1526
Rahmonova Guzal Jamshidovna	
A System of Software that Develops the Intellectual Potential of Students in Teaching Mathematics	1529
Toxirova Malika Muzaffar qizi	
O'rta maxsus o'quv yurtlari talabalarida muomala madaniyatini tarbiyalash ijtimoiy-pedagogik muammo sifatida	1535
Maxkamova Muborak Yusupovna	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti rahbar kadrlar zaxirasini shakllantirish mexanizmlarini takomillashtirish.....	1543
Raximova Zilola Alimbayevna	
Ona tili darsliklari ta'limi mazmunini lingvistik ekspertiza qilish metodikasi	1547
Majidova Aziza	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida davlat va jamoat tashkilotlari bilan hamkorlikni rivojlantirish istiqbollari.....	1551
Sharipova Gulruksor Nurkabilovna	
Oliy texnika ta'limida mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi qoidalarini o'qitishning innovatsion metodik asoslari	1554
Numonjonov Shoxzodbek Dilshodjon o'g'li	
STEAM tamoyillari asosida rivojlantiruvchi muhit yaratish	1558
Umarova Muqaddasxon	
Autistik spektr buzilishi: DSM-5 va ICD-11 tasniflari, tadqiqotlar va jamiyatdagi ahamiyati.....	1562
Tuxtayeva Maxfirat	
STEAM texnologiyasi asosida xorijiy til (ingliz tili) o'rgatish.....	1566
Teshaboyeva Zumradxon	
Cultivating Social-Emotional Learning (SEL) in Classrooms.....	1569
Choriyev Iloxom Kenjayevich	
Kutubxona-axborot muassasalarida kadrlar siyosatini amalga oshirishning huquqiy asoslari	1573
Mamatkabilov A. X.	
Sun'iy intellekt – speechace dasturi yordamida o'quvchilarning ingliz tilida talaffuz malakasini oshirish....	1578
Nabiyeva Shahnoza Alijon qizi	
Tarixiy obidalar asosida tasviriy san'at talabalari ijodiy kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi	1583
Qurvanboyeva Diyora Muzaffar qizi	
STEAM ta'limining O'zbekistondagi rivojlanish istiqbollari.....	1588
Abdukarimova E'zoza Fazliddin qizi, Bayjigitova Dilorom Baxtiyarovna	
Oliy ta'lim tizimida jarayonlarning boshqarishning innovatsion texnologiyalari	1592
Uzaqov Nomozali Hamdamovich	
Kimyoni o'qitish jarayonida virtual laboratoriyadan foydalanish	1596
Murodova Sitorabonu Bahodir qizi	
Raqamli platformalardan foydalanish asosida bo'lajak o'qituvchilarning media ko'nikmalarini shakllantirish	1599
Safarov Feruz Saminjon o'g'li	
Qoraqalpoq xalq an'analari vositasida maktab o'quvchilarini an'anaviy tarbiyalash (Bo'zatov tumani maktablari misolida).....	1603
Dosjonova Nilufar Rustam qizi	

Modern Requirements for a Teacher's Pedagogical Skills in the Context of Digital Transformation in Education.....	1607
Abira Bakhramova	
Kichik maktab yoshdagi nutqida nuqsoni bo'lgan bolalar shaxslararo munosabatini korreksiyalashda ertak terapiyasidan foydalanish	1613
Nig'matova Nodirabegim Lutfillo qizi	
Talabalarni tarbiyaviy faoliyatga tayyorlash jarayonlarida bir qator tarkibiy komponentlarning uyg'un rivoji.....	1617
Mirzaxo'jayeva Dilrabo To'liqin qizi	
O'quv mashg'ulot guruhida musoboqa oldi mashg'ulotlar tuzilishi (badminton misolida).....	1621
Ismoilova Fotima Ismoil qizi	
Alohida ajratilgan o'quvchilarga ta'lim-tarbiya berish davomida ularning ijtimoiy-emotsional kompetentligini rivojlantirish zaruriy omil ekanligi to'g'risida	1626
Qozoqboyeva Xanifaxon Shavkatjon qizi	
Methodological Foundations for Shaping the Creative Activity of Younger Pupils in Solving Mathematical Problems	1630
Dzhurakulova Adolat Khalmuratovna	
Jadidlar merosi asosida bo'lajak o'qituvchilarning ma'naviy dunyoqarashini faollashtirish metodini takomillashtirish	1638
Bekchanova Ozoda Otajon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida mustaqil ta'lim ko'nikmalarini shakllantirish orqali o'quv motivatsiyasini rivojlantirish.....	1641
Alibayeva Dildora Raxmatilla qizi	
Maktabgacha ta'limda steam texnologiyasini joriy qilish orqali samaradorlikka erishish.....	1644
Bolibekov Alisher Abdusalomovich	
Muloqot madaniyati asosida liderlik fazilatlarini shakllantirishning samarali usullari	1647
Djumayeva Dildora Isroilovna	
Kompetentlik tushunchasi: o'qituvchilarning kasbiy kompetentligiga qo'yiladigan zamonaviy talablar. O'qituvchining shaxsiy va kasbiy sifatleri.....	1650
Hayitboyeva Nilufar G'anjionovna	
Emotional Burnout of Teachers as a Factor Influencing Professional Activities	1655
Kamilova Nadira Gayratovna, Abdullaeva Nelufar Karimjanovna	
Методика развития профессионально-речевых компетенций будущих специалистов	1663
Комилова Мукаррам Кобилжоновна	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ fikrlashni shakllantirishning pedagogik asoslari va samarali metodlari	1666
Koziyeva Fazilat	
Tilshunoslikda lingvopoetikaning o'rganilishi	1671
Maxammatova Feruza Olimovna	
Deviant xulq-atvor shakllanishining nazariy va eksperimental tadqiqotlar tahlili	1674
Xolmurotova Shoxista Mirzaliyevna	
IJF yangi qoidalarining dzyudochilar texnik arsenaliga ta'siri: 2020 va 2024-yilgi olimpiadalar qiyosiy tahlili.....	1677
A. T. Saydullayev	
Системный подход к внедрению мультилингвальных методов: разработка структурно-функциональной модели в педагогическом вузе	1681
Жумамуратова Юлдуз Бахтияровна	
Odil Yoqubovning "Yaxshilik" hikoyasini o'qitishning metodik asoslari	1684
Nigora Botirova	
Musiqqa asosida tinglab tushunish ko'nikmalarini rivojlantirish metodlari.....	1688
Toshkuziyeva Dilrabo Yusupjanovna	
Bo'lajak musiqqa o'qituvchilarining kasbiy tayyorgarligida fortepiano ijro texnikasini takomillashtirishning pedagogik asoslari	1692
Normurodova Lobar Mamasoliyevna	
XXI asr raqamli texnologiyalari sharoitida boshlang'ich sinflarda STEM/STEAM texnologiyalari asosida ta'lim jarayonini tashkil etishning pedagogik asoslari.....	1697
Quvonova Nodirabegim Shavkat qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarda kasbiy o'zlikni anglashda motivatsiya va professional kompetensiyalarning shakllanish omillari.....	1702
To'raxonova Mohinur Abdunazar qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda tanqidiy fikrlash tushunchasi va uning psixologik-pedagogik asoslari ...	1705
Shomurodova Nozima Baxriddin qizi	
Liderlik sifatleri va ularni pedagogik faoliyatda rivojlantirishga doir konseptual yondashuvlar	1708
Mansurova Maftuna Komiljon qizi	

Актуальные проблемы олимпийского образования студенческой молодежи	1712
Мамазиятов Дониербек Бахтиярович	
Bo'lajak o'qituvchilarda axborot iste'mol madaniyatini shakllantirishda zamonaviy raqamli vositalarning o'rni.....	1716
Dadonova Aziza Tulkunovna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarga o'zbek va ingliz tillarini integrativ aloqadorlikda o'rgatish tamoyillari.....	1720
Mirkasimova Zilola Alisherovna	
Bolaning axloqiy intellektini shakllantirishda otaning roli	1724
Qayimova Maftuna Tursunovna	
"Ota-ona va oila" konseptining o'zbek paremiologik tizimidagi ifodalanishi (semantik-pragmatik tahlil)	1729
Abdimurodov Doston Dilmurod o'g'li	
Методика организации международного сотрудничества на основе кластерного подхода в высших образовательных учреждениях.....	1735
Тиллаев Алишер Хасанович	
Masofaviy ta'lim platformalarida o'zlashtirish monitoringi uchun Learning Analytics metodlaridan foydalanish imkoniyatlari.....	1740
Abdulatipov Muhammadtemur	
Kayzen texnologiyasi asosida bo'lajak o'qituvchilar boshqaruv madaniyatini rivojlantirish	1746
Eshonkulova Shaxnoza Boyto'rayevna	
Bo'lajak pedagoglarning uzluksiz amaliyot jarayonida professional mahoratini oshirish usullari va texnologiyalari	1751
Habibullayeva Muxlisaxon Yorqinjon qizi	
Er-xotinlar o'rtasidagi nizolarni keltirib chiqaruvchi psixologik omillar	1754
Jalilova S. X.	
Innovatsion texnologik yondashuvlar asosida boshlang'ich sinflarda savodxonlik faoliyatini takomillashtirish	1758
Karimjonova Dilnoza Alijanovna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida art-pedagogik mashg'ulotlar yordamida bolalarning kreativ tafakkurini shakllantirishning samarali yo'llari	1761
Qayumova Maftuna Qahhor qizi	
Nutqiy kompetensiyani rivojlantirishda uchraydigan muammolar va ularni hal etish.....	1765
Zokirova Sohiba Muxtaraliyevna, Mamadaliyev Anziratxon Mirzaumar qizi	
Формирование этикетного поведения у детей старшей подготовительной группы	1768
Назруллаева Хумора Муродилла кизи	
Дистанционное обучение как развивающая и дополняющая форма образования познавательных способности учащихся 6-7 классов (на примере изучения истории Узбекистана).....	1772
Sultonova Maxfirat Akramovna	
IIV akademik litseyi o'spirin o'quvchilarida kasbiy motivatsiyaning o'ziga xos jihatlari	1775
Jo'rayev Sodiqjon Muxammadinovich	
Ota-ona va bola o'rtasidagi emotsional muloqot	1779
Eshemov Abdurahim Ravshan o'g'li	
Ixtisoslashgan maktab o'quvchilarining kreativ fikrlash salohiyatini rivojlantirishda kimyoning o'rni	1781
Ahadov Ma'murjon Sharipovich, Djo'rayeva Dildora Ziyadulloevna	
Organization of Students' Independent Learning: Theoretical Foundations and Key Factors	1787
Mamatkulova Kimyokhon Abduljalilovna, Akramova Nilufar Ahmadjonovna	
Bolalarda matematik tushunchalarni shakllantirish nazariyasi	1790
Omonova Gulandam Davlatovna, Mamedova Maxfuza Erkinovna	
Oliy va professional ta'limda laboratoriya ishlarini sun'iy intellekt yordamida soddalashtirish	1794
Sharopov Farrux Furqat o'g'li	
Bo'lajak iqtisodchi mutaxassislarining tadqiqotchilik ko'nikmalarini rivojlantirish – pedagogik muammo sifatida.....	1798
Yaxshimuratova Sevara Rustam qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarda raqamli kompetensiya va media savodxonlikni rivojlantirishning asoslari	1803
Yuldasheva Munisa Rashidovna	
Kimyo darslarini loyihaviy ta'lim texnologiyasi asosida o'qitish metodikasi	1807
Ahadov Ma'murjon Sharipovich, Karimova Durdona Dilshod qizi	
O'zbek tilini o'qitish jarayonida talabalarning kommunikativ kompetentligini rivojlantirishning innovatsion metodik asoslari.....	1812
Jo'rayeva Turg'unoy Umarjonovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'qish savodxonligini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish nazariy asoslari	1818
Otaxonova Zulfizarxon Murotjon qizi	
Metakognitiv yondashuv asosida kimyo fanini o'qitish	1821
Ahadov Ma'murjon Sharipovich, Murodova Dilobar Umidjon qizi	

Use of Technology for Developing Your Expertise in One of the Four Skills in an Academic Context	1825
Mirqodirova Nozanin Xolmurod qizi	
Oliydan keyingi pedagogik ta'lim tizimida global va mahalliy nazariyasi: antropologik jihat.....	1829
Norinov Faxriyot Qurbonovich	
Zamonaviy bilimlarni intensiv integratsiyalashda va o'qitishda tadqiqotchilik metodlari	1834
Nurmatova Nargiza Saidovna	
O'smirlik davri yosh kesimida koping xulq-atvorning shakllanishi	1839
Saboxiddinova Shahnoza Xojiakbar qizi	
Korreksion pedagogika: ilmiy-metodik asoslar va ta'lim sifatiga ta'sir mexanizmlari.....	1843
Mirzakobilov Askarali Davronovich	
Talabalarda tanqidiy fikrlashni shakllantirishning innovatsion pedagogik texnologiyalari	1846
Xurramova Sanobar Mahmatmurod qizi	
O'smirlik davrida axloqiy o'zini o'zi anglashni ijtimoiy psixologik xususiyatlari	1851
Galdiyeva Mehribon Durdiyevna	
Bolalar bog'langan nutqni rivojlantirishda badiiy adabiyotlarning muhim o'rni	1855
Abidova N. Z., Karimova Z. A.	
The Emergence of Speech Competence and its Role in 21St Century Competencies	1859
Rajabova Muniskhon Rajab qizi	
Innovatsion ta'lim sharoitida boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutq madaniyatini shakllantirish metodikasini takomillashtirishning o'ziga xos xususiyatlari (ona tili fani misolida).....	1863
Norboyeva Farangiz Alisher qizi	
Global raqamli qaramlik (telefon, internet, ijtimoiy tarmoq)ning talabalarining ruhiy holatiga ta'siri	1868
Babayeva Nazira Asatullayevna	
O'smirlik o'rtasida o'zaro hamkorlik shakllanishida shaxslararo munosabatlarning ahamiyati	1872
Majidov Jasur Baxtiyarovich	
Yosh futbolchilarda stress va asabiylikni boshqarish.....	1877
O.T. Baxromov	
Структура и содержание когнитивных компетенций в профессиональной подготовке педагога.....	1880
Каримова Фарида Наильевна	
Bo'lajak mutaxassislarining kasbiy ko'nikma va malakalarini shakllantirishda milliy qadriyatlardan foydalanish.....	1884
Muqimov Ma'ruf Olimovich	
Biologiya darslarida innovatsion interfaol metodlar: STEM, CLIL, Flipped Classroom va PBL yondashuvlarini joriy etish mexanizmlari	1887
Kozimov Akbarjon A'zamjon o'g'li	
Bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy kompetentligini integrativ yondashuv asosida rivojlantirish	1892
Ibrohimova Nilufar Qobil qizi	
Творческое наследие Тагай Мурада: его рассказы в оригинале и в переводе	1897
Меликулова Нилуфар Хамдуллаевна	
Gender Equality: an Important Prospect for the Development of a New Uzbekistan.....	1902
Khamidova Sitorakhan Mukhammadjonovna	
Gandbolchilarning jismoniy sifatlarini harakatli o'yinlar orqali rivojlantirish.....	1906
Lutpullayev Bunyod Ismatilayevich	
Abu Mansur al-Moturidiyning bilimning "Muvofiqlik nazariyasi"	1909
Qurbonova Zebiniso Mamarajab qizi	
Professor-o'qituvchilarning kasbiy kompetensiyalarning rivojlantirishda kompetensiyaviy yondashuvning afzalliklari.....	1914
X. N. Agaliyeva	
Maktabgacha ta'limda bolalarning hissiy-ma'naviy rivojlanishida didaktik o'yinlarning ahamiyati	1920
Urinbayeva Barchinoy Zafarjanovna	
Yoshlarni milliy musiqa san'ati va an'anaviy xonandalikka bo'lgan munosabatini tarbiyalash	1924
Qurbonova Shoxisanam Axmadjonovna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining tabiiy fanlar mavzularini o'rganishdagi klaster yondashuvlari	1930
Umarova Nafisa Ahmatillovna	
11–15 yoshli suzuvchilarning mashg'ulot yuklamalarini rejalashtirish xususiyatlari	1934
Hasanov Anvar Toxirovich, Asqarova Zaynura	
Yosh voleybolchilarning jismoniy rivojlanishini o'rganish.....	1937
Sultonov Baxtiyor Abdumurodovich, Hasanov Anvar Toxirovich	
Школьные трудности в обучении и педагогическое диагностирование	1940
Урумбаева Айгуль Нагметовна	
Erkin kurashchilarda maxsus jismoniy tayyorgarlikni rivojlantirishda funksional kuch mashqlarining samaradorligi.....	1943
Meliqo'ziyev Azizjon Adxamjon o'g'li	
Употребление падежных окончаний на уроках русского языка	1947
Адилова Солияхон	

STEAM va raqamli ta'lim texnologiyalari asosida alfa avlod o'quvchilarida kreativ tafakkurni shakllantirishning pedagogik asoslari.....	1951
Boltayeva Go'zal Komilovna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotida olib boriladigan mashg'ulotlarda zamonaviy ta'lim texnologiyalariga qo'yiladigan didaktik talablar	1954
Mansurova Lobar Luqmon qizi	
Translation Techniques as an Integral Part of Foreign Language Teaching and Learning: Benefits and Potential Issues	1958
Yusupova Nargiza Abdulxafizovna	
Использование интерактивных методов обучения русскому языку в медицинском вузе.....	1963
Бекмуратова Умида Аманбаевна	
Nogironligi bo'lgan bolalarda adaptiv jismoniy tarbiya mashg'ulotlarining sog'liqni saqlashdagi o'rni.....	1967
Namozova Nargiza Husniddin qizi	
The Importance of the Theoretical Basis in Educating Preschool Children in the Spirit of National Education Within the Family.....	1971
Rakhmonova Diyora Utkir's daughter	
Kurash mashg'ulotlarida sportchilarning funksional tayyorgarligini oshirishda individual yondashuvning ilmiy asoslari.....	1976
Nurullayev Abduxoliq Qaxxorovich	
Voleybol mashg'ulotlarida funksional tayyorgarlikni oshirishda individual yondashuvning ilmiy asoslari ...	1980
Davulov Ozodbek Qalandarovich	
18–21 yoshdagi talaba futbolchilarni kompleks tayyorlashning nazariy va uslubiy jihatlari.....	1984
Djemilov Temur Rasimovich	
Oilaviy nizolarning bolalar psixikasiga ta'siri.....	1989
Tulyaganova Dilnoza Ravshanbekovna	
Boshlang'ich maktab yoshidagi (6–8 yosh) chap qo'li dominant bo'lgan bolalarning psixologik rivojlanishi va xususiyatlari	1993
Usmanova Sevara Akmalovna	
Matematika fanini o'qitishda innovatsion texnologiyalar orqali darsni qiziqarli va samarali qilish usullari ...	1996
Abdullayev G'ayratjon Mutalipovich	
Entropiya o'lchovlarining nazariy asoslari: Shannon, Reyni va Tsallis entropiyasi taqqoslamasi.....	2001
Ovxunov Iqboljon Abdunabiyevich, Abdurashidov Saydullo Xayrullo o'g'li	
Sun'iy intellekt vositalari asosida kiberijtimoiylashuv samaradorligini oshirishning pedagogik sharoitlari va monitoring mexanizmlari.....	2007
Istamova Dilnoza Norboyevna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotida kompetensiyaviy yondashuvga tayanib ta'lim mazmunini boshqarish	2012
Turaxujayeva Madina Norpulatovna	
Para armrestlingchi talabalarni musobaqa oldi texnik tayyorgarligini takomillashtirishda kuch sifatining o'rni.....	2015
Karimov Faxriddin Xurramovich	
Yengil atletika sportchilarida yadro itqitish harakati biomexanik ko'rsatkichlarining texnik samaradorlikka ta'siri	2019
Djabbarov Axror Islomovich	
Tinchlik madaniyati konsepsiyasining evolyusiyasi: klassik va zamonaviy falsafa	2023
Abdumalikov Ilimjon Abduxamjonovich	
Talabalarning muammoga asoslangan topshiriqlar orqali kognitiv mustaqilligini rivojlantirish: mohiyat va mazmun	2028
Abduvaliyev Nurillo Abdujalilovich	
Oliy ta'lim muassasasi pedagoglari innovatsion faoliyatining ijtimoiy psixologik xususiyatlari	2032
Almardanova Salomat Bobonazarovna	
Kasbiy ta'lim tashkilotlari o'quvchilarning o'quv-bilish faoliyatini faollashtirish zarurati	2035
Ashirov Abdurashid Ravshanovich	
Pedagogik ta'lim klasteri tizimi asosida maktab laboratoriya innovatsion loyhasini amalga oshirishning o'ziga xosligi	2040
Azimova Odinaxon Abduqodir qizi	
Talabalarda algoritmik kompetentlikni rivojlantirishning sun'iy intellekt va Big Data Analytics asosida o'quv faoliyatini real vaqt rejimida kuzatuvchi va boshqaruvchi konseptual modelni takomillashtirish.....	2043
Kayumova Nazokat Rashitovna	
Uzluksiz ta'lim tizimida texnologiya fanini o'qitish samaradorligini oshirishning metodik asoslari.....	2049
Kurbanov Baxrom	
Ingliz tilida o'qitish vositasi sifatida monoglardan foydalanishning muvaffaqiyatli strategiyalari.....	2053
Madaminova Nilufar Madrasulovna	
Raqamli texnologiyalar davrida o'quvchilarning psixologik xavfsizligini ta'minlash muammolari	2056
Mahmudov Dilmurod Rahmatjonovich	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Gamifikatsiya va STEAM texnologiyalarini joriy etish orqali boshlang'ich ta'limda inklyuziya va teng imkoniyatlarni ta'minlash	2059
	Mamadjanova Diloromxon Baxtiyor qizi	
	Talabalarning tadqiqot faoliyatini rivojlantirishda raqamli kompetensiyalarning roli.....	2064
	Mamarasulova Zulayho Abdullayevna, Toshmatov Sardorbek Shahobiddinovich	
	Maktab yoshidagi o'quvchilarda suzish mashg'ulotlari orqali jismoniy rivojlanish va funksional tayyorgarlik ko'rsatkichlarini oshirish metodikasi.....	2067
	Mengliqulov Xayrullo Aliqulovich	
	O'quv jarayonida "Data Science" elementlarini integratsiyalashning didaktik imkoniyatlari	2072
	Mo'minova Dilnavoz Komilovna	
	Muloqot kompetensiyasining pedagogik-psixologik mazmuni va rivojlanish omillari.....	2077
	Narbayeva Malohat Xudayberdiyevna	
	O'g'il va qiz bolalarda gender tasavvurlarning shakllanishida ota-onaning liderlik maqomining roli.....	2080
	Ogina Otajonova	
	Yarimo'tkazgichlar fizikasi fanini o'qitishda raqamli texnologiyalardan foydalanishning ilmiy asoslari	2084
	Oromiddinov Sardorbek Botirovich	
	Yangi O'zbekistonda ta'limni rivojlantirishda media vositalardan foydalanish metodlari	2089
	Qobilov Vohidjon Asliddin o'g'li	
	Inklyuziv ta'limda pedagoglarni tayyorlashning zamonaviy tendensiyalari va innovatsion yondashuvlar ...	2092
	Qodirova Feruza Usmanovna	
	Maktabgacha ta'lim muassasalarida o'yinli texnologiyalardan unumli foydalanishning roli.....	2095
	Sobirova Bonu Matkarimovna	
	Kichik yoshli bolalarning olamni idrok etishlarida oila tarbiyasining ahamiyati	2099
	Sobirova Fotimaxon Baxodir qizi, G'aniyeva Shodiya Azizovna	
	Talabalarning tadqiqot faoliyatini rivojlantirishda raqamli kompetensiyalarning roli.....	2102
	Mamarasulova Zulayho Abdullayevna, Toshmatov Sardorbek Shahobiddinovich	
	Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishning didaktik tizimi	2105
	Ulug'berdiyeva Dilbar Qarshibekovna	
	Kurashchi qizlarning texnik harakatlarining kinematik va kinetik modellashtirish	2109
	Xomudjonova Feruza Komiljon qizi	
	Lingvokulturologiya va kommunikativ yondashuv integratsiyasi asosida talabalarda ijtimoiy kompetensiyani rivojlantirish.....	2114
	Y. T. Umarova	
	Bo'lajak o'qituvchilarni pedagogik faoliyatda kasbiy barqarorligini ta'minlovchi psixologik omillar	2118
	Yakubova Manzura Abduraxmonovna	
	Integratsiyalashgan darslar orqali talabalarning kreativ salohiyatini rivojlantirish	2121
	Yaxyayeva Umida Sharifovna	
	Tibbiyot oliy ta'limida "O'zbekiston tarixi" fanining amaliy komponentini kuchaytirish: klinik-ijtimoiy kontekst orqali o'qitish modeli	2125
	Yulchiyeva Gulnozaxon Shuxratbek qizi	
	Radiatsion fonning inson hayot faoliyatiga ta'siri mavzusini o'rganishning pedagogik ahamiyati	2130
	Sodiqov Murod Naimovich	
	Talabalarning jismoniy tayyorgarligini oshirishda zamonaviy jismoniy tarbiya metodlarining samaradorligi	2134
	Tashpulatov Farxad Alisherovich	
	"Arba'in" asarida qit'alarining vazniy xususiyatlari.....	2140
	Eshniyazova Maysara Beknazarovna	
	Guruhiy loyihalar orqali bolalarda hamkorlik va muloqot ko'nikmalarini tarbiyalash.....	2145
	Negmatova Sanobar Qarshiboyevna	
	Sport takomillashuv gurugidagi futbolchilarni o'yinga yo'naltirilgan mashg'ulotlar orqali musobaqaga tayyorgarlikni takomillashtirish	2149
	Mamatraimov Anvar Chorshanbiyevich	
	Oliy ta'lim raqobatbardoshligining ta'lim sifatini oshirishdagi roli	2155
	Nishonov Dilshod Shamsidinovich	
	Sharq donoligi va zamonaviy ta'lim uyg'unligi	2162
	Djurakulova Adolat Xolmuratovna	
	The Role of Artificial Intelligence in Teaching English as a Foreign Language	2165
	Babayeva Komila Rishatovna	
	Zaif eshituvchi bolalarga tasviriy san'atni o'rgatishning metodik asoslari (miniatyura misolida).....	2169
	Buharbayev Muxtar Yusupovich	
	Bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarining axloqiy va estetik madaniyatini takomillashtirish: maxsus yondashuvlar	2172
	Do'schanova Nafosat Norimonovna	
	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tanqidiy fikirlashni rivojlantirish texnologiyalari	2176
	Fayzullayeva Feruza Raxmatovna	

Bo'lajak o'qituvchilarda kommunikativ madaniyatni rivojlantirishning nazariy-metodologik asoslari	2179
<i>Izbosarova Zuxro Anatoliy qizi</i>	
Dialekt va adabiy til: o'zaro munosabat	2183
<i>Jumanazarova Guljahon</i>	
Maktabgacha ta'lim yo'nalishi talabalariga kommunikativ kompetensiyalarni o'rgatishda interaktiv ta'lim texnologiyalar	2187
<i>Kimsanboyeva Ruxsoraxon Ziyodbek qizi</i>	
Pedagogik nizolarni hal etishda bo'lajak o'qituvchilarning kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirish masalalari	2190
<i>Norjon Jamilova Abduxoliq qizi</i>	
Abu Nasr Farobiy asarlari asosida talabalarni boshqaruv madaniyatini rivojlantirish	2194
<i>Shamsiyeva M. R.</i>	
O'smirlarda affiliatsiya motivini shakllantirishning pedagogik-psixologik determinantlari	2196
<i>Tojiboyeva Gulxumor Raxmanjanovna, Saidova Maftuna Xakim qizi</i>	
Преподаватель - русист в современной национальной школе: личный опыт и методические находки	2200
<i>Хамидова Гулноза Турсунбаевна (Турсунбой кизи)</i>	
Цифровизация в дошкольном образовании: механизмы управления для повышения качества	2204
<i>Иногамова Д. О.</i>	
Bolalar serebral falajida bolalarning pedagogik, tibbiy va ijtimoiy reabilitatsiya kompleksida – logopedik korreksiya	2210
<i>Xusniddinova Barno Xodjiakbarovna</i>	
Maktab ta'limi tizimida ta'lim sifatini baholash sohasidagi xalqaro tadqiqotlarni tashkil etish maqsadlari va chora-tadbirlari	2214
<i>Ma'rifat Abdullayeva</i>	
Tarbiyasi qiyin o'smirlar bilan ishlashda xatti-harakatlarning buzilishi va xarakter nuqsonlarining oldini olish hamda tuzatishning ilmiy asoslari	2218
<i>Mamayusupova Iroda Xamidovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi duduqlanuvchi bolalarda nutqni tekislashda multimodal ta'lim texnologiyalarining o'rni	2224
<i>Xodjabekova Surayyo Abduganiyevna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotida eko-art loyihalari	2229
<i>Mamatova Xusnora Eshquvatovna</i>	
Влияние искусственного интеллекта на развитие личности детей старшего возраста	2232
<i>Матчанова Камила Фарход кизи</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida o'yin orqali ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etish	2237
<i>Nazarova Asila Mamarasulovna</i>	
The Concept of Oral Speech Skills and Age- and Ability-Related Characteristics of School Students (Grades 5–6)	2241
<i>Rustamova Khurshida Yusupovna</i>	
Akmeologik yondashuv asosida pedagogika fanini transformatsiya qilishda innovatsion texnologiyalarning o'rni	2245
<i>Xusayinova Go'zal Abdurasulovna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi	2249
<i>Qo'chqarova Mahmuda Adhmovna</i>	
Fasilitatsion yondashuv asosida o'quvchilarning nutqiy kompetensiyasini rivojlantirish	2252
<i>Xoshimova Gulnoza Lukmonovna, Abduraimova Nilufar Baxtiyorjon qizi</i>	
Raqamli ta'lim platformalaridan foydalanib maktabgacha yoshdagi bolalarga ingliz tilini o'rgatish	2255
<i>Qayimova Nargiza Rahmatqul qizi</i>	
Talabalarda korrupsiyaga nisbatan murosasiz madaniyatni shakllantirishning pedagogik mexanizmlari ...	2259
<i>Axmedova Dilonora Kobiljonovna</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarni professional nutq madaniyati bo'yicha tayyorlash innovatsiyalari	2262
<i>Ismoilov Temurbek Islomovich</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda badiiy tafakkurning rivojlanish dinamikasiga ta'sir etuvchi omillar	2266
<i>Shaxobitdinov Xayotbek Hakimjon o'g'li</i>	
Lexicon Expansion Model for ELF Learners: a Cognitive, Pedagogical, and ELF Usage-Based Approach	2271
<i>Komola Khikmatullaevna Usmanova</i>	
Ta'limni fundamentallashtirish sharoitlarida axborot xavfsizligi texnologiyalarini o'qitish usullari va o'quv materiallari	2275
<i>Boymanov Jasur Isroil o'g'li</i>	
O'quvchilarda ta'lim jarayonida kimyoviy modellardan foydalanish tajribasi	2279
<i>Jobborov Farxod Bo'riyevich</i>	
Fanlararo aloqadorlikdagi masalalarni dasturiy ta'minot vositasida STEAM ta'lim texnologiyasini qo'llash orqali yechishga o'rgatish metodikasi	2282
<i>Normurodov Sharofiddin Muxiddinovich</i>	

Inkorporatsion topshiriqlarning texnologiya ta'limida fanlararo integratsiyani ta'minlashdagi ahamiyati	2400
Jo'rayeva Dilnoz Raxmidinovna	
O'zbek bolalar folklori tasnifi, janriy tarkibi va Oxunjon Safarov yondashuvi.....	2404
O'rinova Maftuna No'mon qizi	
O'zbekistonda maktabgacha ta'lim tizimini moliyalashtirishning zamonaviy holatini tahlil qilish	2409
Xudoykulova Nilufar Xamdorovna	
The Future of AI in English Language Teaching: Trends, Predictions, and Research Directions.....	2414
Mavlanova Sevinch Abdulkarim qizi	
Muhandis-texnik talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari	2418
Nazarova Marg'uba Gulamovna	
Oliy ta'limda pedagogik texnologiyalarni qo'llashning zamonaviy modellari	2423
Xomidjonov Abrorjon Olimjon o'g'li	
Maktabgacha ta'lim tizimida xavfsiz rivojlanish muhitini shakllantirishning pedagogik-psixologik mexanizmlari.....	2428
Maxkamova Husnida Ro'ziboyevna	
O'quvchilarning kommunikativ ko'nikmalarini shakllantirishning nazariy asoslari tahlili	2431
Mavlanova Saidaxon Umarovna	
Matematika darslarida interfaol metodlardan foydalanish	2436
Yuldashev Bahodir Narzullayevich	
Tarbiya darslari orqali birinchi sinf o'quvchilarini maktabga samarali moslashtirish yo'llari	2439
Tursunonova Nozima Ilxomovna	
Tabiiy fanlar va uni o'qitish metodikasida "5E" modelidan foydalanishning didaktik mazmuni va zaruriyati	2443
Shoyeva Yulduz Amin qizi	
O'quvchilarda kreativ kompetensiyalarni rivojlantirish mexanizmlari.....	2447
Axmedova Gavhar Faxriddinovna	
Artificial Intelligence in Educational Management: Opportunities and Predictive Mechanisms in the Context of Uzbekistan.....	2451
Abduxamidova Muyassar	
Malakali belbog'li kurashchilarni mashg'ulot jarayonida texnik-taktik tayyorgarligini rivojlantirish.....	2457
Ahmadjonov Dilmurod Davronjon o'g'li	
Ijtimoiy tarmoqlarning kognitiv fikrlash rivojlanishiga ijobiy va salbiy ta'siri	2460
Axmedov Davlatbek Saloxidin o'g'li	
Developing Coordination and Balance in Athletics	2464
Dehqonova Mahmuda Ortiqovna	
Bo'lajak o'qituvchilarni Case Study texnologiyasi asosida kasbiy faoliyatga tayyorlash	2470
Hojiyeva Zulfiya O'ktamovna, Doliyeva Maxfuza Inomiddinovna	
Boshlang'ich sinflarda o'quvchilarning mantiqiy fikrlashini rivojlantirishning ahamiyati.....	2473
G'iyosova Dilovar Orif qizi	
Intellekt xaritalar yordamida o'quvchilarning "ijodiy fikrlash" ko'nikmalarini rivojlantirish.....	2476
G'aniyev Abduqahhor Gadoyevich	
Zamonaviy rivojlanish tendensiyalari orqali yosh voleybolchilarni tayyorlashda innovatsion texnologiyalardan foydalanish	2482
Imomov Sirojiddin Ilhomovich	
The Historical Roots of Business English and the Lingua Franca.....	2486
Jabborov Ilyosjon Abduraim ugli	
O'quvchilarni mustaqil kasbiy faoliyatga tayyorlashda darajalangan o'quv topshiriqlaridan foydalanish	2490
Kadirova Gulnora Xasanovna	
Surxondaryo viloyatida yetishtiriladigan ingichka tolali paxtaning elektrofizik xususiyatlarini o'rganish	2496
Kosimov Asroriddin Sadiyevich, Ubaydullayeva Komila Bozor qizi	
Integrativ yondashuv asosida o'quvchilarni kreativ fikrlashga o'rgatish usullari (boshlang'ich sinf matematika darslari misolida).....	2501
M. M. Qosimova	
O'zbekiston Qurolli Kuchlarida harbiy an'analar va vatanparvarlik ruhini mustahkamlashning psixologik omillari	2504
Maxmudjonov I. I.	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarning kitobga bo'lgan qiziqishlarini shakllantirishda raqamli ta'lim texnologiyalaridan foydalanish	2507
Muminova Dilfuza Bahromjanovna	
Inklyuziv ta'lim jarayonida autizm spektri buzilgan bolalarning pedagogik-psixologik yondashuvi.....	2510
Qodirova Mahzuna Shamshidin qizi	
Tabiiy fanlar darslarida guruhli ish shakllarini takomillashtirish nazariyasi va metodi.....	2513
Safarova Shahlo Shuhratali qizi	
Maktabda informatika fanini o'qitishda virtual va interaktiv laboratoriyalardan foydalanish	2517
Saidova Dilfuza Ergashovna, Sayfullayeva Sevinch Bahodir qizi	

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining matematik savodxonligini va axborot bilan ishlash kompetensiyasini rivojlantirish imkoniyatlari	2521
Saidova Mohinur Jonpo'latovna, Sobirova Sabina San'at qizi	
Developing Strength and Endurance in Wrestlers.....	2526
Shermatov Gulom Qaxxorovich	
Teaching English for Medical Students: an Effective Approach to Language Acquisition	2532
Shermumamadova Diyorakhon Nurmuhamad kizi	
Sportda kamolotga erishish bosqichi birinchi yilida shug'ullanuvchi dzyudochilarning qarshi hujum samaradorligini oshirish.....	2535
Sirojiddin Sa'dullayev Ilhom o'g'li	
Sud psixolog ekspertlarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishdagi ijtimoiy-psixologik omillar	2539
Tajjiyeva Nilufar Tohirjon qizi	
Malakali belbog'li kurashchilarda texnik-taktik harakatlarni modellashtirish va harakatlar assimetriyasini bartaraf etish	2543
To'xtasinov Bobir Maxamadali o'g'li	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini "4K" ta'limni amalga oshirishga tayyorlash texnologiyasi va metodik shart-sharoitlari	2546
Toshtemirova Maftuna Tolibjonovna	
Ta'lim muassasalari o'quvchilarining ijtimoiy mas'uliyatini rivojlantirishni amaliyotga tatbiq etishning pedagogik shart-sharoitlari.....	2550
Uzakov Arslon Avazovich	
Maktab direktori faoliyatida psixopedagogik liderlik tamoyillari	2553
Xolboboyev Shaxruz Shokirovich	
Ayollarda gender identivlik namoyon bo'lishining ijtimoiy-psixologik xususiyatalari	2559
Xudoynazarova Nodira Shaydullayevna	
Boks texnikasini takomillashtirish usullari.....	2562
Xusanboy Mamatqulov	
No-filologik yo'nalishlarda yozma va og'zaki nutq ko'nikmalarini rivojlantirish bo'yicha pedagogik strategiyalar: transformativ yondashuv	2566
Yo'ichiyeva Dilrabo Dilshod qizi	
O'zbek va rus xalq tez aytilishlaridagi tasvir vositalarining poetik vazifalari.....	2570
Ayupova Xilola Azamatovna	
Инновационная методика интенсивного обучения студентов русскому языку как неродному в сопоставлении с их родным узбекским	2574
Касимов Азиз Бердимуратович	
Sportchilarning musobaqa oldi psixoemotsional holatini tahlili.....	2578
Ummataliyev Sherzod Sherali o'g'li	
Oliy ta'lim muassasalarida imkoniyati cheklangan talabalar uchun ijtimoiy va kasbiy moslashuvni rivojlantirish texnologiyalari	2581
Amriyeva Dilfuza Ruzievna	
Ta'lim jarayonida semiotik yondashuvni shakllantirishga qaratilgan semiotik kompetensiyalarni rivojlantirish metodikasi	2586
Abdusamatov Alisher Sobirovich	
Oliy o'quv yurti talabalarida moliyaviy savodxonlikni rivojlantirishning pedagogik texnologiyalarini mezonlar asosida tahlil etishda tajriba-sinov ishlarining natijalari va ularning tahlili	2591
Asqarov Abrorjon Hayitmirzaevich	
Ta'limni raqamlashtirish sharoitida oliy ta'limni boshqarishning falsafiy, psixologik, ijtimoiy va pedagogik shartlari	2602
To'rabekov Farxod Sanakulovich	
Parataekvondocilarning musobaqa oldi tayyorgarligi	2607
Abdufattoyev Abrorjon Abduraxmon o'g'li	
Linguistics in Diplomatic Discourse: The Role of Language in International Relations	2610
Gulmira Kamoladdinovna Madirimova	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining tinglab tushunish ko'nikmalarini rivojlantirishning lingvistik, pedagogik va psixologik asoslari.....	2613
Jo'rayeva Gulchexra Abduvohidovna	
Milliy harakatli o'yinlarning talaba yoshlarda chaqqonlik jismoniy sifatini shakllantirishdagi ahamiyati.....	2617
Raxmatova Nodira	
Fitrat asarlarida vatanparvarlik g'oyalarning ma'naviy-ma'rifiy asoslari.....	2621
Isomiddinov Yo'ldosh Yusubboyevich	
Geometriya darslarida tarixiy materiallar asosida o'quvchilarning mustaqil ta'limini rivojlantirish	2625
Nosirova Dilnoza Toir qizi	
Funksiya grafisini chizish kompetensiyasini rivojlantirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar va interfaol metodlarning o'рни	2629
Musurmonova Shahlo G'ulomovna	

Zamonaviy innovatsion ta'lim tizimida STEAM yondashuvining qo'llanilishi, imkoniyatlari va istiqbollari ...	2633
Rashidova Sanobar Zokirovna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida kommunikativ kompetensiyani shakllantirishning innovatsion texnologiyalari	2638
Qosimova Zuhraxon G'afur qizi	
Xalq og'zaki ijodi va folklor turlarining ta'limdagi o'rni.....	2642
Safarova Nigora Oxunjonovna, Bozorova Nozigul Ramazonovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida nutqni o'stirishning zamonaviy va samarali yechimlari	2647
Karimova Kamola Komil qizi	
Tilshunoslikda terminlarning funksional xususiyatlari	2651
Yavminova Nafisa Mashrobjonovna	
Basketbol sport turining nazariy-metodik asoslari va zamonaviy rivojlanish tendensiyalari	2654
Achilov Oybek Hakimovich	
Yuqori intensivlikdagi interval mashg'ulotlarda kardio-respirator chidamlilikni oshirish samaradorligi	2657
Adilbekov Toxir To'xtayevich	
Intensiv mashg'ulotdan so'ng yengil atletikachilarning ish qobiliyatini tiklash uchun ergogen moddalar	2661
Allamuratov Mirtaza	
Raqamli va real laboratoriyalarning integratsiyasi orqali fanlararo o'qitish samaradorligini oshirish	2665
Baymatova Nargiza Tuxtabayevna	
Pedagogical Foundations of Chemistry Lessons in the use of Natural Resources of Karakalpakstan	2669
Gulnaz Nabatovna Bekimbetova	
Gandbolning zamonaviy rivojlanishi, texnik-taktik tayyorgarlik asoslari hamda to'garaklarda o'rgatish metodikasi	2673
O'rinov Oblaqul Jumayevich	
Оценка биохимических показателей адаптации юных спортсменов к скоростно-силовым нагрузкам.....	2676
Шукурова Сайёра Садуллаевна	
Sportchilarning musobaqa oldi psixoemotsional holatining tahlili.....	2680
Ummataliyev Sherzod Sherali o'g'li	
Teaching Perfect English Pronunciation	2683
Uralova Nigora Abduvaliyevna	
O'qituvchilarda stressni boshqarish ko'nikmalarining dars samaradorligiga ta'siri	2687
Nazarova Sitora Maxamatovna	
Improving Media Competence Development in Future Teachers.....	2689
Urinov Rustambek Yoqubjonovich	
Ijodiy kompetensiyalarni rivojlantirishning pedagogik asoslari: zamonaviy ta'limda kreativ fikrlash va mustaqil qaror qabul qilishning o'rni	2694
Berdiyeva Nilufar Berdiyev qizi	
Boshlang'ich sinflarda ulush tushunchasini 4K modeli orqali o'rgatish metodikasi	2699
Saidova Mohinur Jonpo'latovna, Abdiqudirova Aziza Shukurboy qizi	
Noto'liq oilalarda maktabgacha yoshdagi bolalarning emotsional rivojlanishi va xulq-atvori.....	2706
Barno Masharipova Erkin qizi, Sabirbaeva Aydana	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining matematik savodxonligini va axborot bilan ishlash kompetensiyasini rivojlantirish imkoniyatlari	2710
Saidova Mohinur Jonpo'latovna, Sobirova Sabina San'at qizi	
Роль рефлексивных свойств в развитии психологической компетентности.....	2715
Рахманова Дилноза Фармановна	
XXI asr ko'nikmalarini rivojlantirishda bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari tadqiqotchilik faoliyatini takomillashtirish modeli.....	2718
Rajabova Nodirabegim Komilovna	
PhET veb-platformasi orqali o'quvchilarning fizika fanidan mustaqil ta'lim kompetensiyalarini rivojlantirish (Ichki ishlar vazirligi akademik litseylari misolida).....	2720
Axmedov Yodgorbek Olimjonovich	
Tarbiya fanini o'qitish jarayonida o'quvchilarda mediasavodxonlikni shakllantirish – mediatahdidlarning oldini oluvchi omil sifatida.....	2724
Ortiqova Nargiza Akramovna	
Talabalarda aksiologik yondashuvga asoslangan tadqiqotchilik kompetensiyalarini rivojlantirishning falsafiy-pedagogik negizlari	2729
Abdurazzakova Zebiniso Akmalxon qizi	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarda mehnat tarbiyasini rivojlantirishning ilmiy-metodik mexanizmlarini takomillashtirish	2733
Sanginova Gulnoza Baxodirovna	
Pedagog kadrlar malakasini oshirish tizimida raqamli monitoring platformalarini joriy etishning ta'lim sifati va kasbiy rivojlanishga ta'siri	2740
Bisenbaev Islambek Qaypnazarovich	

Individual ta'lim trayektoriyasini ishlab chiqishda pedagogik yondashuvlar	2744
Kabilova Sevara Rashid qizi	
Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini boshqaruv tamoyillaridan foydalanishni takomillashtirish.....	2748
Rajabova Nargiza Ahmadovna	
Ложь как социально-психологический феномен: генезис и функции в процессе социализации личности.....	2751
С. Ю. Нишанов	
Формирование личностных и профессиональных качеств директоров: педагогическая деятельность дошкольных образовательных организаций, психологические особенности	2756
Мухторова Заррина Султоновна, Бектошева Динора Зоҳиджон кизи	
Персональные данные директоров дошкольных образовательных организаций: анализ передового зарубежного опыта формирования профессиональных качеств.....	2759
Мухторова Заррина Султоновна, Амридинова Гуласал Аминжоновна	
Inklyuziv ta'limda zamonaviy tibbiy tashxisning o'rni va ahamiyati.....	2762
Raximov Atanazar Karimovich, Yuldashova Iroda Dilshodovna, Mitalova Nargiza Salibaevna	
Texnologiya va uni o'qitish metodikasi fanining nazariy va amaliy asoslari.....	2765
Abduraimova Gulnoza Sharif qizi	
Matematika fanini o'qitish metodikasini takomillashtirish orqali tayanch kompetensiyalarni shakllantirish	2769
Xolmurzayeva Nigora Abdimurotovna	
Matematika darslarida o'yinli texnologiyalar orqali o'quvchilarning mustaqil fikrlashini shakllantirish	2774
Djuraboyev Maqsudbek Karimbek o'g'li, Badridinov Nusratbek Xusniddin o'g'li	
Harakatlanuvchi robotlarda to'siqlarni aniqlash uchun kalman filtr texnologiyasi	2780
Ovxunov Iqboljon Abdunabiyevich, Raximov Muzaffar Mirzohid o'g'li	
Milliy ertak qahramonlari haykallarini yasash orqali o'quvchilarda badiiy obrazni tahlil qilish metodikasini shakllantirish	2785
Qodirov Bobirjon Botirjonovich	
Boshlang'ich sinflarda o'yin texnologiyalari asosida savod o'rgatish jarayonini takomillashtirish	2790
Husenova Aziza Sharipovna, Mavlonova Mohlaroyim Nurmat qizi	
Rus tilidagi harakat natijasi holat fe'llarining leksik-semantik guruhlar tuzilishi	2794
Kurbanova Gulzoda Yunusovna	
Nemis tilidagi somatik frazeologizmlar va ularning kommunikativ funksiyalari.....	2797
Mirzakarimov Maxmudjon Ro'ziboyevich	
Milliy qadriyatlar asosida yoshlarning siyosiy ongini rivojlantirishda ijtimoiy-pedagogik imkoniyatlarni ta'minlashga yo'naltirilgan tajriba-sinov ishlarini amalga oshirish metodikasi	2800
Murodov Nodirbek Oybek o'g'li	
Bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarini kasbiy tayyorlashda o'quv jarayonini loyihalashning nazariy jihatlari.....	2804
Nurullayev Abduhamid Ro'zimboyevich	
Python dasturlash tilida matematik figuralarni chizish metodikasi.....	2809
Rajabova Gulchekhra Salomovna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining milliy tarbiya asosida yondashuvlarni kompetensiyaviy rivojlantirishdagi ahamiyati.....	2814
Sadriddinova Zulfiya Mirzaliyevna	
Bo'lajak mutaxassislarda integrativ yondashuv asosida kasbiy-madaniy munosabatlarini rivojlantirish jarayonini takomillashtirish.....	2820
Saidova Barno Narzullayevna, Usmonova Sabina Ilxom qizi	
Boshlang'ich sinflarda etnopedagogik namunalaridan foydalanish usullari	2823
Xayrullayeva Dilnoza Nurmat qizi, Sultonova Sevinch Doston qizi	
Психологические методы диагностики правонарушающего поведения в подростковом возрасте	2827
Пардаева Умида Мухтар кизи	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida matematik tafakkurni rivojlantirish	2831
U. Y. Axmedova, M. M. Ibrohimova	
XX asr boshlarida buxoro hududida ichki migratsiya jarayonlarining sabablari va oqibatlari	2834
Nuriddinov Abrorbek To'lqin o'g'li	
Ijtimoiy-tarixiy tafakkurni shakllantirish kompetensiyasi.....	2838
Ahmadov Olimjon Shodmonovich, Saidova Oygul Husenovna	
Ta'lim sifatini va samaradorligini oshirishda ilg'or xorijiy tajribalarning imkoniyatlari	2841
Tursunova Gulsora Adahamjon qizi	
Ta'lim jarayonida iqtidorli o'quvchilar bilan ishlashning samarali metodik tizimini yaratish imkoniyatlari.....	2844
Olimov Timur Xasanovich, Yuldashev Ta'lant Abdinazarovich	
Методические возможности ИКТ-тестирования в контроле учебных достижений учащихся старших классов (по результатам педагогического эксперимента).....	2848
Уразова Марина Ботировна, Асанова Кямиле Усмановна	
Teaching English for Medical Students: an Effective Approach to Language Acquisition	2851
Shermukhammadova Diyorakhon Nurmuhammad kizi	

Teaching Multi-Rotation Jumps to Female Skaters Aged 10–11 With the Use of the “Rotator” Vestibular Simulator.....	2854
Tokhirova Shokhsanam Farkhod qizi	
Bolalar musiqa maktablarida xalq cholg'ulari darslarida innovatsion pedagogik texnologiyalar: refleksiya, loyiha ishlari va raqamli resurslar orqali kompetentlikni kuchaytirish	2859
Sharipov Sherzod Maqsudovich	
Теоретические основы эстетического воспитания средствами изобразительного искусства будущего учителя (философские и психолого-педагогические основы).....	2862
Дустова Дилдора Собиржановна	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining tadqiqotchilik modelini rivojlantirish tadbiri.....	2868
Rajabova Nodirabegim Komilovna	
Biologiya o'qitish jarayonida o'quvchilarning tadqiqotchilik faoliyatini tashkil etish metodikasi	2873
Sobirova Nilufar Azimboy qizi	
Oliy ta'limda biotexnologiyani o'qitishda mediapedagogika yondashuvining imkoniyatlari	2876
Jumabayeva Aygul Kuatovna	
O'zbekistonda ayollarning ma'naviy faoliyati hamda ijtimoiy faolligi.....	2880
Bakiyeva Muhabbatxon Kamaliddinovna	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining kasbiy kompetentligini rivojlantirish metodikasi	2883
Qoraboyeva Nargiza Nematjonovna	
Lingvistik diskurslarning matnlararo kognitiv munosabati.....	2886
Karimova Feruza Mo'minovna	
Yosh voleybolchilarning jismoniy tayyorgarligi va muvozanat qobiliyatlarini oshirish	2890
Safarboyev Nodirbek Shavkat o'g'li	
O'tkir Rahmat she'riyatida metaforalarning qo'llanishi.....	2894
Maxammatova Feruza Olimovna	
Tizimli fikrlash kompetensiyasi: tarkibi, shakllanish bosqichlari va baholash mezonlari.....	2898
Samatova Shohsanam Xolmuhammad qizi	
Bolalarda kreativlikni o'yin faoliyati orqali shakllantirish	2902
Tojiyeva Zebuniso Abduvohid qizi, Dilnoza Mutalova Abdurashidovna	
Rauf Parfi she'riyatida metafizik motivlar masalasi	2905
Xursanov Dilshod Baxtiyorovich	
Kichik maktab yoshidagi bolalarning sensitiv davrida jismoniy tarbiya darslarida harakatlar tezkorligini oshirish	2908
Atabayeva Sharqiya Farxodovna	
Maktabgacha yoshdagi inklyuziv talimga muxtoj bolalarni kognitiv faoliyatni rivojlantirish.....	2911
Naqibjonova Maftuna Zohidjon qiz	
Критическое мышление студентов: современные методы и подходы	2914
Муталипова Мавлюда Жунайдуллаевна	
Использование инновационных технологий в процессе образования	2917
Эсанова Феруза Хикматилло кизи	
O'quvchilarda jismoniy harakat ko'nikmalarining shakllanish bosqichlari: harakat ko'nikmalarining pedagogik talqini.....	2920
Nematov Baxodirbek Baxtiyor o'g'li	
Sun'iy intellekt davrida ta'lim va ijtimoiy fanlar: bilimdan kompetensiyaga o'tishning yangi modeli	2925
Islamova Fotima Shamsiddinovna	
Kasbiy faoliyatga tayyorlashning ijtimoiy psixologik xususiyatlari mavzusida	2929
Nazarova Marg'uba Gulamovna	
Sun'iy intellekt va inson tarjimai: poetik-pragmatik adekvatlikning qiyosiy tahlili	2934
Qurbonov Parda Axmedovich	
Elektron ta'lim muhitida o'quvchilarning kasbga bo'lgan kompetensiyalarini rivojlantirish	2938
Sulaymonova Nigora Olimjon qizi	
Multimediali hikoyalar asosida bolalarda do'stlik, hamkorlik va empatiyani rivojlantirish	2940
Yoqubjonova Mohlaroyim Abdumalik qizi	
Zamonaviy oliy ta'limda falsafa fanini integratsiyalash orqali talabalar ma'naviy kompetensiyasini rivojlantirish.....	2944
Abdullayev Akmal Nasriddinovich	
Folklor asarlarini o'qitishning pedagogik ahamiyati	2948
Djumaniyozov Farrux Shavkatovich	
Tarbiyachi hamda tarbiyalanuvchi faoliyatini tashkil etishda kreativlikka asoslanishning afzalliklari	2951
Xasanova Shahnoza Omonbayevna	
Abdulla Avloniy asarlarida ma'naviy-ma'rifiy tarbiya	2954
Masharipova Sadoqat Erkinovna	
Zamonaviy ta'limda o'qish savodxonligini rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar	2957
Akramova Surayo Renatovna, Naimova O'g'iloy Alisher qizi	

Muzey ta'limi asosida estetik tarbiyani shakllantirishda integrativ yondashuv.....	2960
Saparboyev Nurbek Tuliboyevich	
Abdulla Avloniy pedagogik qarashlari orqali yosh avlodda mustaqil va sog'lom fikrlashni rivojlantirish.....	2963
Sattarov Allabergan Vyacheslavovich	
Faollashtiruvchi ta'lim metodlarini steam yondashuvi asosida takomillashtirish.....	2966
Rajabova Lobar Choriyevna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kichik folklor janrlari orqali estetik did va axloqiy tarbiyani shakllantirish..	2970
Ikromova Gulhida Ahmadillo qizi, Abdusalimova O'g'iloy Ismoiljon qizi	
Matematika fanida differensial yondashuv asosida ta'limni individuallashtirish.....	2975
Nurova Vasila Bahodirovna	
Milliy kurash sport turi mutaxassislarini tayyorlash metodikasini takomillashtirish	2979
Aminova Aziza Alidjanovna	
Arab tilida sinonimiya hodisasi	2983
Mamazulunov Husnuddin	
Arab tilini o'qitishda yozma nutq ko'nikmasini shakllantirishning metodik asoslari va zamonaviy yondashuvlar	2987
Mamajanova Viktoriya	
Boshlang'ich sinf o'quvchilariga matematika darslarida nostandart masalalarni yechish usullarini o'rgatish metodikasi	2990
Yuldashev Bahodir Narzullayevich	
Oila va maktab o'rtasidagi hamkorlik mexanizmlarining tarbiyaviy samaradorligi.....	2994
Ibragimova Aziza Toshniyazovna	
Ta'limda "kompetensiya" tushunchasi – zamonaviy pedagogik nazariyaning asosiy kategoriyasi sifatida .	2999
Umarov Xusan Abduraximovich	
Umay ona obrazi xususida ayrim mulohazalar.....	3003
Rizoyeva Mehriniso Abduazizovna	
Ona tili ta'limining metodik asoslari va rivojlanish bosqichlari	3006
Kurbonova Gulshan Berdimurodovna	
Bolalarda mayda motorika va artikulyatsiyasini rivojlantirishda didaktik o'yinlardan foydalanish metodikasi	3011
Mamasharipova Nargiza Elmurod qizi	
Психологическое сопровождение детей 5–7 лет в период перехода из детского сада в школу.....	3015
Ширбачеева Гульчехра Шакировна, Зарипова Екатерина Владимировна	
Maktabgacha ta'lim va tarbiyaning xorijiy davlatlardagi ilg'or tajribalari	3019
Abdusattorova Durdona Abdullajon qizi	
Buxoro viloyati bojxona boshqarmasi faoliyati xususida (2021–2022-yillarning qiyosiy tahlili asosida. Yig'ma jild № 4/1–5: 1–6-sahifalar)	3022
Raxmatov Mirjon Mo'minovich	
Ingliz tilini o'qitishda ta'limiy innovatsiyalar: xalqaro tajriba va tahlil	3028
Xayitova Aziza Rahimovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida sog'lom turmush tarzini qadriyat sifatida shakllantirish	3034
Erkaboyev Oybek Muhammadjonovich, A'Iloxonov Axadxon Axrorxon o'g'li	
Kasbiy ta'lim jarayonida talabalarning o'quv motivlarini o'rganilishi	3040
Karimjanova Yoqutxon Urinbayevna	
O'zbek adabiyoti ta'limida talabalarning o'quv bilish motivasiyasini faollashtirishning pedagogik- psixologik xususiyatlari	3044
Ortiqova Dildora Begmirzayevna	
Maktabgacha yoshdagi ko'rishida nuqsoni bo'lgan bolalarni savodga o'rgatishning korreksion-pedagogik modeli.....	3048
Saxatova Nafisa Miryunus qizi	
O'smirlarda agressiv xulq-atvorini psixologik o'rganishning o'ziga xos xususiyatlari	3051
Norqulova Dildora Shavkat qizi	

ARAB TILIDA SINONIMIYA
HODISASIMamazulunov Husnuddin
Alfraganus universiteti o'qituvchi

Annotatsiya: Ushbu maqolada arab tili leksikologiyasining boy va murakkab qatlamlaridan biri bo'lgan sinonimiya hodisasi ilmiy jihatdan tadqiq etiladi. Arab tilining lug'at tarkibi serqirraligi va ma'nodosh so'zlarga nihoyatda boyligi bilan boshqa tillardan ajralib turadi. Maqolada sinonimlarning kelib chiqish manbalari, ularning turlari, xususan, mutloq va nisbiy sinonimlar masalasi yoritilgan. Shuningdek, sinonimiya hodisasining badiiy nutq hamda Qur'oni Karim matnlaridagi semantik va uslubiy ahamiyati tahlil qilinadi. Tadqiqotda sinonimlarning nutqning ifodaviy imkoniyatlarini kengaytirish va til boyligini oshirishdagi o'rni ilmiy asosda ko'rsatib berilgan.

Kalit so'zlar: arab tili, leksikologiya, sinonimiya, mutarofid, ma'nodoshlik, til boyligi, uslubiyat, lisoniy xususiyatlar, kontekst.

Abstract: This article provides a scholarly analysis of the phenomenon of synonymy as one of the richest and most complex aspects of Arabic lexicology. The lexical system of the Arabic language is distinguished by its diversity and a high degree of synonymic richness, which sets it apart from many other languages. The study examines the sources of synonym formation and their classification, particularly absolute and partial synonyms. Special attention is given to the semantic and stylistic significance of synonymy in literary discourse and in the texts of the Holy Quran. Furthermore, the article analyzes the role of synonyms in enhancing linguistic expressiveness and enriching lexical resources.

Key words: Arabic language, lexicology, synonymy, al-mutaradifat, semantic equivalence, linguistic richness, stylistics, linguistic features, context.

Аннотация: В статье с научной точки зрения исследуется феномен синонимии как один из наиболее богатых и сложных аспектов лексикологии арабского языка. Лексический состав арабского языка отличается многогранностью и высокой степенью насыщенности синонимичными единицами, что выделяет его среди других языков. В работе рассматриваются источники формирования синонимов, их классификация, в частности абсолютные и относительные синонимы. Особое внимание уделяется значению синонимии в художественной речи и в текстах Священного Корана. Анализируются стилистические функции синонимов и их роль в расширении выразительных возможностей языка и обогащении словарного запаса.

Ключевые слова: арабский язык, лексикология, синонимия, мутарадиф, смысловое сходство, богатство языка, стилистика, лингвистические особенности, контекст.

KIRISH

Arab tili lug'at boyligi ko'plab sinonimik juftliklarni o'z ichiga oladi. Masalan, arab tilida "tuya" hayvoniga nisbatan yuzlab turli so'zlar qo'llanilishi tez-tez ta'kidlanadi, ya'ni beduinlar tuyaning yoshi, jinsi yoki holatiga qarab turli atamalardan foydalanganlar. Xuddi shuningdek, arab tilida "sher" va "shamshir" kabi tushunchalar uchun ham o'nlab nomlarning mavjudligi haqida misollar keltiriladi. Bu holat arab tilining sinonimlarga nihoyatda boy til sifatida ta'riflanishiga sabab bo'lgan. Haqiqatan ham, arab tilida bir ob'ekt yoki tushuncha uchun bir nechta nomlarning mavjudligi keng kuzatiladi. Jumladan, Allohning 99 ta ismi barchasi bir Zotga tegishli bo'lib, turli sifat va jihatlarni ifodalovchi sinonimlar sifatida namoyon bo'ladi.

Sinonimiya (arabcha tarāduf) – ma'nosi jihatidan o'xshash yoki ayni tushunchani ifodalovchi turli shakldagi so'zlar hodisasi bo'lib, barcha tillarda muhim lingvistik munosabat hisoblanadi. Antonimiya (taḍādd) esa ma'nolari o'zaro qarama-qarshi bo'lgan so'zlar munosabatini anglatadi. Sinonim va antonimlar semantik tahlilda muhim o'rin tutadi: sinonimlar nutqda ma'no boyligini va uslubiy rang-baranglikni ta'minlash, antonimlar qarama-qarshi tushunchalarni taqqoslash va ta'kidlash vositasi bo'lib xizmat qiladi. Arab tilida ushbu hodisalar alohida ilmiy qiziqish uyg'otib kelgan, chunki arab tili tarixan boy sinonimlar xazinasini hamda ba'zan bitta so'zning o'zida qarama-qarshi ma'no ifodalanishi (aḍḍād hodisasi) bilan mashhurdir.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Shu bilan birga, arab tilshunosligida sinonimiyaning mavjudligi masalasi uzoq yillardan buyon bahs-munozaralarga sabab bo'lib keladi. Ko'plab olimlar arab tilida bir ma'noni ifodalovchi bir nechta so'zlar, ya'ni sinonimlar keng uchrashini tan oladilar va buni tilning boyligi sifatida talqin qiladilar. Boshqa bir guruh olimlar esa "mutlaq sinonimiya"ni inkor etib, ikki xil so'z mutlaqo bir xil ma'noni to'liq darajada ifodalay olmaydi, har bir so'z ma'noda oz bo'lsa-da, farqli nyuansga ega, deb hisoblaydi. Xususan, mashhur lug'atshunos Ahmad ibn Fâris (X asr) va grammatik Sa'lab (IX asr) arab tilida sinonimlar yo'qligini ta'kidlab, tilda ma'no jihatdan to'liq mos keluvchi juftliklar mavjud emas, balki har bir so'z o'ziga xos sifat va ma'no ohangasiga ega, degan fikrni ilgari surganlar. Ular, masalan, "insôn" va "basha" so'zlari ikkalasi ham "odam" ma'nosini bildirsa-da, "insôn" – "unutuvchanlik" (inson so'zining nisyôn – unutilish so'zi bilan bog'liqligi) nuqtayi nazaridan, "basha" esa "ochiq yuzli, terisi ko'rinib turuvchi" jihatdan farqli ma'nolarni anglatishini misol qilib keltirganlar. Shu tariqa, ular har bir sinonim so'z muayyan qo'shimcha semantik xususiyatga ega, deb hisoblaydilar.

Biroq arab tilshunoslarining aksariyati bu qadar qat'iy yondashmaydi. Jumhur tilshunos olimlar tilimizda sinonimiya hodisasi mavjudligini tan olgan holda, ko'plab so'zlar o'zaro sinonim bo'lib kela olishini qayd etadilar. Ular fikricha, hatto sinonimlar ma'no nozikliklari bilan farqlansa-da, umumiy ma'no nuqtayi nazaridan bir referentni anglatib, ko'pincha matnda bir-birini almashtira oladi. Masalan, arab tilida "asad" va "sabu" so'zlari ikkalasi ham "sher" ma'nosini bildiradi va umumiy hayvonot nomi sifatida bir-birini to'ldiruvchi sinonimlardir. Xuddi shuningdek, "qa'ada" va "jalasa" fe'llari ikkalasi ham "o'tirmoq" ma'nosini beradi yoki "illâ" va "hattâ" bog'lovchilari ikkalasi ham "-gacha, -cha" ma'nosida ishlatiladi. Bunday misollar sinonimiya hodisasining arab tilida mavjudligini tasdiqlovchi dalillardan hisoblanadi.

Arab tilidagi sinonimlar haqidagi munozaralar Qur'oni karim tili misolida yanada qizg'in tus olgan. Ba'zi olimlar Qur'onda har bir so'z o'ziga xos nozik ma'noga ega bo'lib, mutlaq sinonimlar deyarli yo'qligini ta'kidlaydilar. Masalan, taniqli olim Ibn Taymiyya (XIII–XIV asr) Qur'onda bir ma'noni to'liq qamrab oluvchi ikki xil so'z topish qiyinligini, Qur'on matnidagi har bir atama boshqa bir so'z bilan to'liq almashtirib bo'lmas darajada maxsus semantik yukga ega ekanini qayd etgan. Uning fikricha, arab tilida ham mutlaq sinonimlar kam uchraydi, Qur'on tilida esa ular juda nodir yoki umuman mavjud emas; biror ma'noni to'liq ifoda etuvchi boshqa bir so'z topilmaydi, faqat ma'no yaqinlashuvi mumkin bo'lib, bu hol Qur'onning i'jozi, ya'ni beqiyos fasohatining sabablaridan biridir. Demak, sinonimik qatorda turgan har bir so'z ma'noga qo'shimcha rang bag'ishlab, matndagi o'ziga xos o'rnini belgilaydi.

Ushbu maqolada arab tilidagi sinonimiya va antonimiya hodisalarini semantik tahlil qilish, ya'ni mazkur hodisalarning nazariy asoslari, tarixiy-lingvistik yondashuvlari hamda zamonaviy tilshunoslikdagi qarashlarini yoritish maqsad qilingan. Maqola IMRAD uslubida tuzilgan bo'lib, avvalo mavzuning nazariy asoslari va o'rganish uslublari bayon etiladi, so'ngra arab tilida sinonim va antonim hodisalarining namoyon bo'lish xususiyatlari haqidagi natijalar keltiriladi hamda munozara qismida ushbu natijalar tahlil etiladi. Asosiy e'tibor arab tilshunoslari va mutaxassislarining fikr-mulohazalariga qaratilib, mavzuning har tomonlama yoritilishiga intilindi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqot taqqoslama-tahliliy hamda tasviriy-lingvistik uslubda olib borildi. Avvalo, arab tilidagi sinonim va antonim munosabatlar bo'yicha mavjud adabiyotlar, jumladan, klassik tilshunoslik manbalari hamda zamonaviy ilmiy tadqiqotlar o'rganildi. Klassik davr arab olimlarining asarlarida sinonimiya va antonimiya masalasi qanday talqin qilingani tahlil qilindi. Xususan, Abu Hilol al-'Askariy (X asr)ning "al-Furûq al-lug'aviyya" ("Lug'aviy farqlar") asari misolida turli "ma'nodosh" so'zlar orasidagi nozik farqlarni ajratish metodikasi ko'rib chiqildi. Al-'Askariy o'z asarida bir qarashda sinonim tuyulgan ko'plab so'zlarning ma'nodagi farqli jihatlarini izohlab bergan, bu usul orqali u sinonimiyaning chegaralarini aniqlashga harakat qilgan.

Shuningdek, ishda zamonaviy korpus lingvistikasi yondashuvlaridan ham foydalanildi. Masalan, arab tilida antonimlar qo'llanilishini o'rganishda matn korpuslari tahlili natijalariga murojaat qilindi. R. AlHedayani tomonidan MSA (zamonaviy adabiy arab tili) matnlari korpusi asosida olib borilgan tadqiqot antonimlarning qo'llanish qonuniyatlarini ochib berganligi bilan ahamiyatlidir. Ushbu tadqiqot hamda boshqa zamonaviy kuzatishlar yordamida arab tilida antonimik juftliklar qanday sintagmatik (matnda birga kelish) va paradigmatic (lug'aviy tizimda qarama-qarshi juftlik hosil qilish) aloqalarni yuzaga keltirishi haqida ma'lumotlar olindi.

Bundan tashqari, qarama-qarshi ma'noli so'zlar tasnifi bo'yicha arab tilshunosligida qabul qilingan yondashuvlarga e'tibor qaratildi. Arab tilida antonimlar an'anaviy ravishda uch turga – musbat antonimlar, manfiy (inkoriy) antonimlar va "yashirin" (implikativ) antonimlarga – bo'linishi o'rganildi. Mazkur tasnif zamonaviy ingliz tilshunosligida ajratiladigan ikki tur (gradatsion va komplementar) antonimi bilan qiyoslaganda kengroq bo'lib, arab tilidagi qarama-qarshilik munosabatlarining xususiyatlarini yaxshiroq aks ettiradi.

Misol uchun:

- musbat antonimlar – bir-biriga bevosita qarama-qarshi bo'lgan mustaqil lug'aviy birliklar (masalan, “katta” – “kichik”, “oq” – “qora”);
- inkoriy antonimlar – biri ikkinchisini inkor etish orqali yuzaga chiqadigan juftliklar (masalan, “tirik” – “o'lik”: biri mavjud bo'lsa, ikkinchisi bo'la olmaydi);
- implikativ antonimlar esa matnda yoki kontekstda qarama-qarshi ma'no ifodalovchi, biroq grammatik shaklda ochiq inkor ko'rinishida bo'lmasligi mumkin bo'lgan juftliklardir.

Tadqiqot jarayonida olingan ma'lumotlar descriptive (tasviriy) tahlil orqali umumlashtirildi, ya'ni har bir misol tilshunoslik nazariyasi nuqtai nazaridan izohlab berildi. Real arab nutqidan hamda Qur'on matnidagi olingan namunalar vositasida sinonim va antonim hodisalarning amaliy ko'rinishlari tahlil qilindi. Jumladan, Qur'oni karim oyatlarida bir ma'noni ifodalovchi turli so'zlarning qo'llanishi yoki aksincha, bir matnda keskin qarama-qarshi tushunchalarning yonma-yon kelishi holatlariga alohida e'tibor qaratildi. Ushbu misollar orqali nazariy jihatlar izchil ravishda asoslab borildi.

Umuman olganda, ish uslubi sifatida tilning tarixiy-nazariy manbalarini o'rganish (klassik va zamonaviy adabiyotlar tahlili), qiyosiy tahlil (arab tilidagi holatni umumtilshunoslikdagi ma'lumotlar bilan solishtirish) va matn tahlili (konkordans hamda kontekst tahlili) uyg'unlashtirildi. Bunday yondashuv mavzuni har taraflama yoritish, sinonimiya va antonimiya hodisalarini nafaqat nazariy, balki real nutq materialida ham ko'rsatish imkonini berdi. Quyida topilgan natijalar va kuzatuvlar batafsil yoritiladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Arab tilida sinonimiya hodisasi

Arab tilining boy lug'at tarkibi ko'p jihatdan sinonimik qatorlar ko'pligi bilan ajralib turadi. Tarixiy manbalarda qayd etilishicha, arab tilida “bitta narsa uchun ko'p nomlar” hodisasi keng tarqalgan bo'lib, bu hatto arab tilining o'ziga xos fazilati sifatida e'tirof etilgan. Masalan, qadimgi arab she'riyati va lug'at manbalarida “sher” hayvoniga 300 dan ortiq sinonim nom berilgani, “tuya” uchun esa 150 dan ziyod atama mavjudligi haqida ma'lumotlar uchraydi. Al-Xalil ibn Ahmad va Al-Firuzobodiy kabi lug'aviy olimlar o'z asarlarida arab tilidagi keng sinonimik qatorlarni hujjatlashtirganlar.

Biroq, o'sha davrning o'zidayoq olimlar o'rtasida “arab tilida haqiqiy sinonimlar mavjudmi?” degan masalada turli qarashlar shakllangan. Bir guruh tilshunoslar arab tilida sinonimlar til boyligining ajralmas qismi ekanini ta'kidlab, turli shevalar va uslublarda bir ma'noni ifodalovchi so'zlarning mavjudligini tabiiy hodisa sifatida baholaganlar. Masalan, al-Zamaxshariy va Ibn Manzur kabi mashhur lug'atchilar “arab tilining boyligi – uning sinonimlaridadir” degan mazmunda fikr bildirganlar. Ularning fikricha, sinonimik boyluk nutqda takrorlardan qochish, ma'no aniqligini saqlagan holda uslubiy rang-baranglikka erishish imkonini beradi. Haqiqatan ham, badiiy matnda sinonim so'zlardan unumli foydalanish orqali muallif ifodaning ta'sirchanligini oshirishi mumkinligi ko'plab adabiy misollarda tasdiqlanadi. Jumladan, bir tushunchani bir nechta turli so'zlar orqali ifodalash usuli arab adabiyotida keng qo'llanilgan.

Boshqa bir guruh olimlar esa sinonimiyaning haddan tashqari ko'payishini tanqidiy baholaganlar. Ularning nazarida, har bir so'z yagona va o'ziga xos ma'noga ega bo'lishi lozim; agar ikki so'z mutlaqo bir xil ma'noni ifodalasa, til ortiqcha birliklarga ega bo'lib qoladi va kommunikativ samaradorlik pasayadi. Shu sababli Ibn Fâris kabi olimlar “tilda mutlaq sinonimlar mavjud emas, har bir so'z ma'no jihatidan farqlanadi” degan tamoyilni ilgari surganlar. Ularning fikricha, arab tilidagi har bir “sinonim” aslida ma'nodagi nozik jihat bilan ajralib turadi. Masalan, yuqorida tilga olingan “insôn” va “bashar” so'zlari juda yaqin ma'noli bo'lsa-da, biri insonning ichki xususiyatlariga (unutuvchanlik yoki xulq-atvor) ishora qilsa, ikkinchisi uning tashqi belgilariga (teri ochiqligi) urg'u beradi. Xuddi shuningdek, “ğaðab” va “saxaṭ” so'zlari (ikkalasi ham “g'azab, jahl” ma'nosida) Qur'onda turli kontekstlarda qo'llanib, Allohning g'azabi bilan bandalarning g'azabi o'rtasidagi nozik semantik farqlarni ifodalaydi. Bu misollar sinonimlarning to'liq o'zaro almashtirilishi har doim ham mumkin emasligini ko'rsatadi.

Shu bois arab tilidagi sinonimlarni to'liq (mutlaq) sinonimlar va nisbiy (qisman) sinonimlarga ajratish mumkin. Mutlaq sinonimlar barcha kontekst va uslublarda bir-birini erkin almashtira oladigan, ma'no jihatdan to'liq mos keluvchi so'zlardir. Tilshunoslar bunday sinonimlar juda kam uchrashini ta'kidlaydilar. Misol tariqasida, “qamḥ” va “ḥinṭa” so'zlari ikkalasi ham “bug'doy” ma'nosini bildiradi va oddiy holatda bir-birining ekvivalenti sifatida qo'llanadi. Ushbu juftlik turli sheva yoki tarixiy davrlardan kelib chiqqan bo'lib, ma'no farqi deyarli sezilmaydi, shu sababli ularni shartli ravishda mutlaq sinonimlar qatoriga kiritish mumkin.

Nisbiy sinonimlar esa ma'noning asosiy qismi bir xil bo'lib, qo'shimcha semantik yoki uslubiy bo'yoqqa ega bo'lgan so'zlardir. Arab tilida sinonimik juftliklarning aksariyati aynan shu toifaga mansub. Masalan, “nazar” va “baṣar” so'zlari har ikkisi “ko'z” ma'nosini bildirsa-da, “nazar” asosan qarash, nazar solish qobiliyati (ko'z nuri)

bilan bog'liq holda qo'llanadi, "başar" esa jismoniy ko'z organini anglatadi. Yoki "qalb" va "fu'ād" so'zlari ikkalasi ham "yurak" ma'nosini ifodalaydi, biroq "qalb" ko'proq anatomik yurakni, "fu'ād" esa hissiyotlar va kechinmalar markazi sifatidagi "ko'ngil" ma'nosini bildiradi. Ayniqsa Qur'oni karimda "fu'ād" so'zi insonning ruhiy holatlari bilan bog'liq kontekstlarda uchraydi. Bu misollar sinonim so'zlar orasida ideografik yoki uslubiy farqlar mavjudligini ko'rsatadi. Ideografik farq so'zning ma'nosiga qo'shimcha tasviriy detal qo'shilishi bilan, uslubiy farq esa sinonimlarning qo'llanish doirasi va nutq registri bilan bog'liqdir.

Shuningdek, sinonimik qatoridagi so'zlarning aktivlik darajasi va dominanta tushunchasi ham muhim ahamiyatga ega. Tilshunoslikda bir ma'noni ifodalovchi sinonimlar guruhi ichida, odatda, eng ko'p qo'llaniladigan va ma'no doirasi eng keng bo'lgan bitta so'z ajralib turadi; u dominanta deb ataladi. Dominanta sinonimning asosiy, neytral varianti bo'lib, qolgan sinonimlar unga nisbatan qiyos qilinadi. Masalan, arab tilida "qora" rang ma'nosidagi sinonimlar qatorida "aswad" so'zi eng umumiy va keng qo'llaniladigan variant sanaladi. Shu bilan birga, "dāmij", "mushahham", "khārin" kabi boshqa sinonimlar qora rangning turli tuslarini yoki badiiy tasvirini ifodalaydi va nisbatan kamroq qo'llaniladi. Xuddi shuningdek, "katta" ma'nosidagi sinonimlarda "kabīr" eng oddiy va neytral so'z bo'lsa, "‘azīm" ulug'vorlik ohangini, "jassīm" esa jussaning kattaligini ta'kidlaydi. Dominantani aniqlash sinonimik qatorni tahlil qilishda muhim bo'lib, aynan shu so'z orqali guruh chegaralari va qolgan sinonimlarning semantik tafovuti aniqlanadi.

Qur'oni karim tili sinonimiya masalasini o'rganish uchun nihoyatda boy manba hisoblanadi. Qur'onda ko'plab yaqin ma'noli so'zlar qo'llanilgan bo'lib, mufassirlar va tilshunoslar ularning har birini alohida tahlil qilib, nega aynan muayyan joyda ma'lum bir sinonim tanlanganini izohlashga intilganlar. Masalan, Qur'onda "yo'l" ma'nosini ifodalovchi bir nechta so'zlar uchraydi: "şirāt", "sabīl", "ṭarīq". Ularning barchasi asosiy ma'noda yo'l tushunchasini anglatsa-da, "şirāt" to'g'ri va keng yo'l, ya'ni haq yo'l ma'nosida; "sabīl" usul yoki yo'nalish ma'nosida (ko'pincha "fī sabīlillāh" – Alloh yo'lida iborasida); "ṭarīq" esa oddiy yo'l yoki manzil ma'nosida qo'llanadi. Demak, Qur'on matnida sinonimlarning tanlanishi tasodifiy emas, balki har bir so'z o'ziga xos semantik va uslubiy yukni olib keladi. Bu holat Ibn Taymiyya ta'kidlaganidek, Qur'onning i'joiy xususiyati bilan ham bog'liq bo'lib, har bir so'z ma'noni eng to'g'ri va chuqur ifodalaydi, boshqa bir so'z esa uni ayni darajada to'liq yetkaza olmaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Yuqoridagi tahlillar shuni ko'rsatadiki, arab tilida sinonimiya hodisasi inkor etib bo'lmaydigan haqiqatdir, bunga boy tarixiy lug'atlar guvohlik beradi. Biroq sinonimlar o'zaro ma'no farqlariga ega ekani va aynan shu farqlar matnda muhim rol o'ynashi ham e'tirof etiladi. Zamonaviy arab tilshunosligida yondashuv shundan iboratki, har bir sinonimlar juftligi chuqurroq semantik tahlilni talab etadi: ular denotativ, ya'ni asosiy ma'no jihatidan birlashsa-da, konnotativ yoki pragmatik ma'no nuqtayi nazaridan farqlanadi. Shu sababli tarjima nazariyasida ham arab tilidagi sinonimlarni to'g'ri idrok etish muhim ahamiyat kasb etadi, chunki tarjimon sinonimlardan unumli foydalanib, nutqdagi takrorlarning oldini olishi, biroq bir vaqtning o'zida nozik ma'no farqlarini yo'qotmasligi lozim, deb qaraladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Nematov H. O'zbek tili leksikologiyasi va frazeologiyasi. – Toshkent, 1992. (Qiyosiy o'rganish uchun).
2. Ibrohimov N., Yusupov M. Arab tili grammatikasi (2 jildlik). – Toshkent, 2007.
3. Krachkovskiy I. Yu. Izbrannye sochineniya. – Moskva, 1955–1960.
4. Ganeev Z. G. Leksikologiya arabskogo yazyka. – Moskva, 2001.
5. Belkin V. M. Arabskaya leksikologiya. – Moskva: MGU, 1975.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №12

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.